

BS-EP.033.9.17.2024

Czeladź, dnia 3 stycznia 2025 r.

Sz. Panie

Barbara Wszolek

Ewa Fronczek

W odpowiedzi na pismo z dnia 9 grudnia 2024 roku, poniżej przedstawiam stanowisko w sprawie:

Pytanie 1.

Dlaczego nikt z UM nie zapytał nauczycieli o ich potrzeby w zakresie szkoleń? Dlaczego nikt nie zapytał o wewnętrzne plany doskonalenia nauczycieli, które przygotowywano w szkołach? (Teraz prócz propozycji UM nauczyciele przedmiotów egzaminacyjnych mają o kilkanaście godzin więcej szkoleń niż pozostali nauczyciele w szkołach, bo z pozostałych szkoleń nikt ich przecież nie zwolnił).

Odpowiedź:

Urząd Miasta nie mógł zapytać nauczycieli o ich potrzeby w zakresie szkoleń ponieważ zgodnie z § 3 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z 23 sierpnia 2019 roku w sprawie dofinansowania doskonalenia zawodowego nauczycieli, szczegółowych celów szkolenia branżowego oraz trybu i warunków kierowania nauczycieli na szkolenia branżowe (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2628) - dalej r.d.d.z.n., „na każdy rok szkolny dyrektor szkoły określa potrzeby w zakresie doskonalenia zawodowego nauczycieli, szkoły, uwzględniając:

- 1) wyniki nadzoru pedagogicznego;
- 2) wyniki odpowiednio egzaminu ósmoklasisty, egzaminu zawodowego lub egzaminu maturalnego;
- 3) zadania związane z realizacją podstawy programowej kształcenia ogólnego, o której mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 47 ust. 1 ustawy z 14.12.2016 r. - Prawo oświatowe - dalej u.p.o., lub podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 46 ust. 1 u.p.o.;
- 4) wymagania wobec szkół i placówek, określone w przepisach wydanych na podstawie art. 44 ust. 3 u.p.o.;
- 5) wnioski nauczycieli o dofinansowanie kosztów, o których mowa w § 2 pkt 1 lit a lub opłat, o których mowa w § 2 pkt 3, o których dofinansowanie ubiega się nauczyciel”.

Dodatkowo, z wyjaśnień skierowanych do Wydziału Edukacji, Polityki Społecznej i Sportu wspólnym pismem, z dnia 13 grudnia 2024 roku, wszystkich Dyrektorów czeladzkich szkół podstawowych wynika, że w szkołach „potrzeby w zakresie szkoleń ustala Rada Pedagogiczna, kierując propozycje do lidera WDN lub dyrektora szkoły. W wewnętrznych planach szkoleniowych nauczycieli uwzględnia się bieżące potrzeby, którymi mogą być również warsztaty dotyczące doskonalenia z przedmiotów egzaminacyjnych”.

Ponadto, zgodnie ze stanowiskiem Regionalnego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli „WOM” w Katowicach, *kompleksowe wspomaganie szkół wynika z charakterystyki wymagania numer 9, tj. „zarządzanie szkołą lub placówką służy jej rozwojowi - podejmuje się działania zapewniające szkole lub placówce wspomaganie zewnętrzne odpowiednie do potrzeb i służące rozwojowi szkoły lub placówki”* (rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 sierpnia 2017 roku w sprawie wymagań wobec szkół i placówek – t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2198).

Z uwagi na fakt, iż zajęcia te finansowane są z funduszy przeznaczonych na doskonalenie zawodowe nauczycieli, które przecież byłyby organizowane w szkołach, nie zwiększa się liczba godzin dla nauczycieli.

W roku szkolnym 2024/2025, w ramach zadań Kuratorów Oświaty z zakresu nadzoru pedagogicznego, w obszarze kontroli jest, w publicznych szkołach podstawowych ogólnodostępnych, sprawowanie nadzoru pedagogicznego przez dyrektora oraz realizacja zadań w zakresie doskonalenia zawodowego nauczycieli w szkołach uzyskujących najniższe wyniki z egzaminu ósmoklasisty (Źródło: Kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2024/2025 - DKOTC-WNP.4092.3.2024.AMA; Warszawa, 12 czerwca 2024 r.).

Pytanie 2.

Dlaczego w szkoleniach muszą brać udział egzaminatorzy i weryfikatorzy, którzy wiedzą jak się sprawdza arkusze (robią to od wielu lat), czego wymaga się na egzaminie i potrafią korzystać z materiałów CKE na lekcjach?

Odpowiedź:

Nauczyciel obowiązany jest, zgodnie z zapisami art. 6 ustawy Karta Nauczyciela (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 986 z późn. zm.), rzetelnie realizować zadania związane z powierzonym mu stanowiskiem oraz podstawowymi funkcjami szkoły: dydaktyczną, wychowawczą i opiekuńczą, ale też doskonalić się zawodowo, zgodnie z potrzebami szkoły, na co wskazują również następujące przepisy prawne:

- art. 6 pkt 3a KN wskazujący, że jednym z podstawowych obowiązków nauczyciela jest doskonalenie się zgodnie z potrzebami szkoły;
- art. 7 ust. 2 pkt 4 KN podkreślający, że za zapewnienie pomocy nauczycielom w realizacji ich zadań i doskonalenie zawodowe odpowiada dyrektor szkoły;
- art. 12 ust. 3 KN stanowiący, że nauczyciel powinien podnosić swoją wiedzę ogólną i zawodową, korzystając z prawa pierwszeństwa do uczestnictwa we wszelkich formach doskonalenia zawodowego na najwyższym poziomie;
- art. 42 ust. 2 pkt 3 KN zobowiązujący nauczyciela do wykonywania, w ramach 40-godzinnego czasu pracy, czynności związanych z przygotowaniem się do zajęć, samokształceniem oraz właśnie doskonaleniem zawodowym.

Karta Nauczyciela mówi więc wyraźnie, że doskonalenie zawodowe zgodnie z potrzebami szkoły jest podstawowym obowiązkiem nauczyciela, jednak nie zawiera przepisów szczególnych określających sposób wykonywania tego obowiązku. Oznacza to, że rada pedagogiczna szkoły, działając w ramach swoich kompetencji stanowiących (art. 70 ust. 1 pkt 4 ustawy Prawo oświatowe; t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 737 z późn. zm.), podejmuje uchwałę w sprawie organizacji doskonalenia nauczycieli, uwzględniającą realizację

obowiązku doskonalenia zawodowego przez wszystkich nauczycieli zatrudnionych w szkole. Wywiązanie się przez nauczyciela z obowiązku doskonalenia zawodowego stanowi również jedno z kryteriów oceny pracy nauczyciela. Niedopełnienie obowiązku doskonalenia ma nie tylko znaczący wpływ na ocenę pracy, ale - w skrajnych przypadkach - może być podstawą wszczęcia postępowania dyscyplinarnego na podstawie art. 75 ust. 1 Karty Nauczyciela (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 986 z późn. zm.), zgodnie z którym pedagodzy podlegają odpowiedzialności dyscyplinarnej za uchybienia godności zawodu nauczyciela lub obowiązkom wynikającym z art. 6 Karty Nauczyciela (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 986 z późn. zm.).

Ponadto, z informacji przesłanych do Wydziału Edukacji, Polityki Społecznej i Sportu, wspólnym pismem wszystkich Dyrektorów czeladzkich szkół podstawowych z dnia 13 grudnia 2024 roku wynika, że w tym konkretnym przypadku: *„Szkolenia nie dotyczyły sprawdzania arkuszy, lecz przygotowania uczniów do ich rozwiązywania. Z opinii nauczyciela, który jest czynnym egzaminatorem i doświadczonym nauczycielem wynika, że szkolenie z języka polskiego systematyzowało posiadaną wiedzę dotyczącą przygotowania do E8, a dla nauczyciela początkującego było poznawcze i wartościowe”*.

Dodatkowo, zgodnie ze stanowiskiem Regionalnego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli „WOM” w Katowicach, *„William Edwards Deming - człowiek, który znany jest z szerzenia wiedzy na temat zarządzania jakością - sformułował 14 zasad. Wśród nich ważne wydaje się Nieustanne doskonalenie – kierownictwo powinno wziąć odpowiedzialność za doskonalenie procesów, usług i wyrobów. Ich obowiązkiem jest wdrożenie skutecznych metod zarządzania, zwiększenie jakości wytwarzanych produktów i usług, ciągłe doskonalenie procesów oraz szkolenie pracowników. Tylko ciągłe ulepszanie procesów produkcyjnych powoduje poprawę jakości, produktywności... oraz Ciągły rozwój – pracownicy powinni mieć dostęp do szkoleń, warsztatów czy ustawicznego kształcenia. Dzięki temu mogą zyskać nowe umiejętności, nauka ma również wpływ na zwiększenie poczucie własnej wartości oraz pewności siebie. Wszyscy powinni być nieustannie zachęceni do ciągłego samodoskonalenia. Może warto skorzystać z propozycji Deminga.”*

Pytanie 3.

Dlaczego nikt z UM nie zapytał o plany przygotowań do egzaminów w szkołach (a takie są) i teraz się bez pardonu w nie wkracza, zabierając nauczycielom czas na szkolenie, którego plan nie przystaje do rzeczywistości? (Niektóre szkoły miały wcześniej zaplanowane egzaminy próbne z wydawnictw, które teraz i tak zrobią, skoro zostały zgłoszone).

Odpowiedź:

Pracownicy Urzędu Miasta nie mogli zapytać nauczycieli o plany przygotowań do egzaminów w szkołach, ponieważ jest to zadanie dyrektora, który ustala powyższe w porozumieniu z nauczycielami na spotkaniach Rady Pedagogicznej.

Zgodnie ze stanowiskiem Regionalnego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli „WOM” w Katowicach, *„Kompleksowe Wspomaganie Szkół wynika z charakterystyki wymagania 9 (Zarządzanie szkołą lub placówką służy jej rozwojowi - Podejmuje się działania zapewniające szkole lub placówce wspomaganie zewnętrzne odpowiednie do potrzeb i służące rozwojowi szkoły lub placówki) Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 sierpnia 2017 r. w sprawie wymagań wobec szkół i placówek (Dz. U. z 2020 r. poz. 2198).*

Ponieważ zajęcia te finansowane są z funduszy przeznaczonych na doskonalenie zawodowe nauczycieli, które przecież byłyby organizowane w szkołach to nie zwiększa się liczba godzin dla nauczycieli.

W roku szkolnym 2024/2025 w ramach zadań z zakresu nadzoru pedagogicznego Kuratorów Oświaty w obszarze kontroli jest w publicznych szkołach podstawowych ogólnodostępnych:

- *Sprawowanie nadzoru pedagogicznego przez dyrektora oraz realizacja zadań w zakresie doskonalenia zawodowego nauczycieli w szkołach uzyskujących najniższe wyniki z egzaminu ósmoklasisty (Kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2024/2025 - DKOTC-WNP.4092.3.2024.AMA; Warszawa, 12 czerwca 2024 r.).*

Pytanie 4.

Dlaczego próbuje się nam narzucić szkolenie z zakresu konstruowania testów, podczas gdy możemy korzystać z tych narzędzi dzięki zasobom proponowanym przez wydawnictwa lub tworzymy je w generatorach testów? (Można na stronach wydawnictw stworzyć bazę informacji na temat szkół, klas i poszczególnych uczniów — nikt i tak nie będzie „tworzył” swoich testów, skoro już takie są).

Odpowiedź:

W odpowiedzi na Pań pytanie należy zaznaczyć, że testy wydawnictw najczęściej sprawdzają wiedzę i umiejętności w oparciu o materiał nauczania zawarty w podręcznikach. Ponieważ nauczyciele mają swobodę w wyborze podręcznika, zastosowanie wybranego testu dla wszystkich uczniów byłoby nieobiektywne z punktu widzenia diagnostyki edukacyjnej.

Zgodnie ze stanowiskiem Regionalnego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli „WOM” w Katowicach, wymaganie numer 8 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 sierpnia 2017 r. w sprawie wymagań wobec szkół i placówek (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2198) brzmi: „Szkoła lub placówka, organizując procesy edukacyjne, uwzględnia wnioski z analizy wyników egzaminu ósmoklasisty egzaminu maturalnego, egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie, egzaminu zawodowego oraz innych badań zewnętrznych i wewnętrznych”.

W charakterystyce powyższego wymagania zapisano:

- *w szkole lub placówce analizuje się wyniki egzaminów, wyniki ewaluacji zewnętrznej i wewnętrznej oraz innych badań zewnętrznych i wewnętrznych, odpowiednio do potrzeb szkoły lub placówki;*
- *analizy prowadzą do formułowania wniosków i rekomendacji, na podstawie których nauczyciele planują i podejmują działania służące jakości procesów edukacyjnych;*
- *działania te są monitorowane i analizowane, a w razie potrzeb - modyfikowane.*

Dyrektorzy przyjęli do realizacji koncepcję organizowania, w każdym roku szkolnym, wewnątrzszkolnych badań kompetencji uczniów w kontekście opanowania wymagań z podstawy programowej, badanych na egzaminie ósmoklasisty. Jest to realizacja kontroli efektów działalności dydaktycznej (§ 22 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego; t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 15), która wymaga opracowania zestawów egzaminacyjnych dla klas od IV do VII, co pozwoli na monitorowanie opanowywania wymagań egzaminacyjnych i analizę przyrostu wiedzy i umiejętności egzaminacyjnych uczniów. Badania, przeprowadzane opracowanym przez nauczycieli testem, pozwolą na porównywalność wyników w szkołach i obycie egzaminacyjne uczniów. Testy wydawnictw

najczęściej sprawdzają wiedzę i umiejętności w oparciu o materiał nauczania zawarty w podręcznikach. Ponieważ nauczyciele mają swobodę w wyborze podręcznika, zastosowanie wybranego testu dla wszystkich uczniów byłoby nieobiektywne z punktu widzenia diagnostyki edukacyjnej.

Pytanie 5.

Dlaczego niegospodarnie wydaje się pieniądze na szkolenie, na które nikt nie zgłaszał zapotrzebowania? Jaki jest koszt 1,5-rocznych szkoleń dla nauczycieli?

Odpowiedź:

Zdziwiony jestem, że pada tak mocny zarzut, którym jest niegospodarność.

Należy pamiętać, że odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 104) „podlegają, z zastrzeżeniem art. 4a:

1) osoby wchodzące w skład organu wykonującego budżet lub plan finansowy jednostki sektora finansów publicznych albo organu zarządzającego podmiotem niezaliczanego do sektora finansów publicznych, któremu przekazano do wykorzystania lub dysponowania środki publiczne, lub zarządzającego mieniem tych jednostek lub podmiotów;

2) kierownicy jednostek sektora finansów publicznych;

3) pracownicy jednostek sektora finansów publicznych lub inne osoby, którym odrębną ustawą lub na jej podstawie powierzono wykonywanie obowiązków w takiej jednostce, których niewykonanie lub nienależyte wykonanie stanowi czyn naruszający dyscyplinę finansów publicznych, z zastrzeżeniem ust. 2;

4) osoby wykonujące w imieniu podmiotu niezaliczanego do sektora finansów publicznych, któremu przekazano do wykorzystania lub dysponowania środki publiczne, czynności związane z wykorzystaniem tych środków lub dysponowaniem tymi środkami.”

Ponadto zgodnie z art. 11 ust. 1 w/w ustawy „Naruszeniem dyscypliny finansów publicznych jest dokonanie wydatku ze środków publicznych bez upoważnienia określonego ustawą budżetową, uchwałą budżetową lub planem finansowym albo z przekroczeniem zakresu tego upoważnienia lub z naruszeniem przepisów dotyczących dokonywania poszczególnych rodzajów wydatków.”

Z pełną stanowczością oraz mając na uwadze powyższe podtrzymuję stanowisko przekazane nam przez dyrektorów (cytowane poniżej), tj. „Dyrektorzy nie zgadzają się ze stwierdzeniem dotyczącym niegospodarnego wydawania pieniędzy. Są one wydawane zgodnie z planem finansowym i środkami przeznaczonymi na te potrzeby (...)”.

Ponadto zgodnie z art. 296 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks Karny (t.j. Dz. U. z 2024 poz. 17 z późn. zm.):

„§ 1. Kto, będąc obowiązany na podstawie przepisu ustawy, decyzji właściwego organu lub umowy do zajmowania się sprawami majątkowymi lub działalnością gospodarczą osoby fizycznej, prawnej albo jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej, przez nadużycie udzielonych mu uprawnień lub niedopełnienie ciążącego na nim obowiązku, wyrządza jej znaczną szkodę majątkową, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 1a. Jeżeli sprawca, o którym mowa w § 1, przez nadużycie udzielonych mu uprawnień lub niedopełnienie ciążącego na nim obowiązku, spowodza bezpośrednio niebezpieczeństwo wyrządzenia znacznej szkody majątkowej, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§ 2. Jeżeli sprawca przestępstwa określonego w § 1 lub 1a działa w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§ 3. Jeżeli sprawca przestępstwa określonego w § 1 lub 2 wyrządza szkodę majątkową w wielkich rozmiarach, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§ 4. Jeżeli sprawca przestępstwa określonego w § 1 lub 3 działa nieumyślnie, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§ 4a. Jeżeli pokrzywdzonym nie jest Skarb Państwa, ściganie przestępstwa określonego w § 1a następuje na wniosek pokrzywdzonego, współnika, akcjonariusza lub udziałowca pokrzywdzonej spółki lub członka pokrzywdzonej spółdzielni.

§ 5. Nie podlega karze, kto przed wszczęciem postępowania karnego dobrowolnie naprawił w całości wyrządzoną szkodę."

14 listopada 2024 r. Miasto Czeladź zawarło porozumienie z Regionalnym Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycieli „WOM” o świadczenie kompleksowego wspomaganie szkół. Na mocy tego porozumienia RODN „WOM” w Katowicach, w roku szkolnym 2024/2025, zobowiązuje się do objęcia szkół podstawowych, dla których gmina Czeladź jest organem prowadzącym, kompleksowym wspomaganie w jej projakościowym rozwoju.

W ramach porozumienia, kompleksowe wspomaganie obejmuje zaplanowanie i przeprowadzenie działań mających na celu poprawę jakości pracy szkół w wybranym zakresie, obejmującym w szczególności:

- 1) realizację kierunków polityki oświatowej państwa;
- 2) zmiany wprowadzone w systemie oświaty;
- 3) wymagania stawiane wobec szkół i placówek, których wypełnianie jest badane przez organy sprawujące nadzór pedagogiczny w procesie ewaluacji zewnętrznej;
- 4) obszary wskazane przez szkołę, wynikające z diagnozy ich potrzeb.

Do zadań konsultanta po stronie RODN „WOM” należy:

- 1) pomoc w diagnozowaniu potrzeb szkół;
- 2) ustalenie sposobów działania prowadzących do zaspokojenia potrzeb szkół;
- 3) zaplanowanie form wspomaganie i sposobów ich realizacji;
- 4) opracowanie rocznego planu wspomaganie;
- 5) monitorowanie procesu szkoleniowego;
- 6) organizowanie konsultacji indywidualnych lub zbiorowych;
- 7) wspólna z nauczycielami ocena efektów procesu wspomaganie;
- 8) opracowanie wspólnie z nauczycielami wniosków i rekomendacji do dalszej pracy nauczycieli.

Szkolenia zaplanowane są zgodnie z potrzebami szkół, opisanymi w programie wspomaganie szkół, realizowane są odpłatnie wg stawek przewidzianych w danym roku szkolnym za szkolenia rad pedagogicznych. Środki zabezpieczone są w budżetach szkół podstawowych, w dziale: 801 Edukacja i oświata, rozdziale: 80146 Doksztalcanie i doskonalenie zawodowe nauczycieli, §4700 Szkolenia pracowników niebędących

członkami korpusu służby cywilnej. Pełny koszt szkoleń w 2024 roku wyniósł 3 000,00 zł, natomiast w 2025 roku wyniesie łącznie 19 000,00 zł.

Ponadto, z informacji przesłanych do Wydziału Edukacji, Polityki Społecznej i Sportu, wspólnym pismem wszystkich Dyrektorów czeladzkich szkół podstawowych z dnia 13 grudnia 2024, wynika, że „Dyrektorzy nie zgadzają się ze stwierdzeniem dotyczącym niegospodarnego wydawania pieniędzy. Są one wydawane zgodnie z planem finansowym i środkami przeznaczonymi na te potrzeby (...)”.

Dodatkowo, Regionalny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli „WOM” w Katowicach, przekazał swoje stanowisko: „Mały Słownik Języka Polskiego pod redakcją Stanisława Skorupki (PWN; Warszawa 1990) definiuje pojęcie gospodarny między innymi jako oszczędny, zapobiegliwy. Panie zarzucają niegospodarne wydawanie pieniędzy na szkolenie, a przecież w tym samym Słowniku można przeczytać między innymi, że oszczędny to ten, który nie trwoni pieniędzy a zapobiegliwy to starający się zapobiec, przewidujący, przeczorny. Podjęcie działań w ramach Kompleksowego Wspomagania Szkół ma zapobiec pogorszeniu się jakości pracy szkół w zakresie wyników egzaminu ósmoklasisty.”

Pytanie 6.

Dlaczego nie przygotowano żadnego programu na zajęcia przygotowujące uczniów do egzaminu? (Np. z jakich aplikacji korzystać, żeby samemu systematycznie powtarzać materiał) — prowadzący szkolenia podkreślają, że wynik egzaminu w ponad 65% zależy od ucznia). Dlaczego żadne propozycje UM w kontekście egzaminu ósmoklasisty nie są skierowane do uczniów i rodziców?

Odpowiedź:

Pragnę zaznaczyć, że przygotowanie programu na zajęcia przygotowujące uczniów do egzaminu ósmoklasisty nie leży w zadaniach i kompetencjach organu prowadzącego, a szkoły i nauczycieli prowadzących proces dydaktyczny z uczniami. Żadne propozycje organu prowadzącego, w kontekście egzaminu ósmoklasisty, nie mogą być kierowane do uczniów i rodziców, gdyż zgodnie z planem doskonalenia zawodowego wyodrębnione środki zgodnie z art. 70a ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (t.j. Dz. U. z 2024 poz. 986 z późn. zm.) mają być przeznaczone na doskonalenie zawodowe nauczycieli, a nie rodziców i uczniów.

W odpowiedzi na pytanie, Dyrektorzy czeladzkich szkół podstawowych pismem z dnia 13 grudnia 2024 roku, odpowiedzieli: „Przygotowanie programu na zajęcia jest w zakresie obowiązków poszczególnych nauczycieli przedmiotu. To nauczyciel decyduje o wyborze narzędzi dydaktycznych do realizacji swoich założeń.”

Zgodnie ze stanowiskiem Regionalnego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli „WOM” w Katowicach, przygotowanie uczniów do egzaminu ósmoklasisty należy do zadań szkoły. To nie jest zadanie organu prowadzącego. Może warto o takiej tematyce pomyśleć na przykład w ramach art. 42 ust. 2 Ustawy Karta Nauczyciela oraz pracę nad motywacją uczniów zaplanować w programie wychowawczo-profilaktycznym szkoły? Przecież 25% wyniku uczenia się uczniów zależy od czynników pedagogiczno-szkolnych, na które mają wpływ tylko szkoły.

Pisały Panie, że szkoły przygotowały programy przygotowujące uczniów do egzaminu, to może w tych programach zawarte są treści o które Panie pytały.

Pytanie 7.

Dlaczego nauczyciele mają pisać plany naprawcze w oparciu o wyniki uczniów, którzy już egzamin napisali, skoro kolejny rocznik jest zupełnie inny i może napisać egzamin na wysokim poziomie? Dlaczego sztucznie tworzyć programy naprawcze, skoro wynik egzaminu jest dobry?

Odpowiedź:

Wyniki egzaminu są podstawą do pracy z uczniami na kolejne lata. Są one I etapem pozwalającym na wyciągnięcie wniosków do dalszej pracy. Po analizie wyników można przebudować swój warsztat pracy, w celu ulepszenia procesu nauczania, zwrócenia uwagi na powtarzające się trudności dla uczniów.

Regionalny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli „WOM” w Katowicach, przekazał swoje stanowisko: *„Pierwsza uwaga, to w obowiązującym prawie oświatowym nie funkcjonuje pojęcie programy naprawcze. Natomiast w cytowanym już powyżej rozporządzeniu w sprawie wymagań wobec szkół i placówek, w wymaganiu 8 – szkoła lub placówka, organizując procesy edukacyjne, uwzględnia wnioski z analizy wyników egzaminu ósmoklasisty:*

- *w szkole lub placówce analizuje się wyniki egzaminów, wyniki ewaluacji zewnętrznej i wewnętrznej oraz innych badań zewnętrznych i wewnętrznych, odpowiednio do potrzeb szkoły lub placówki;*
- *analizy prowadzą do formułowania wniosków i rekomendacji, na podstawie których nauczyciele planują i podejmują działania służące jakości procesów edukacyjnych;*
- *działania te są monitorowane i analizowane, a w razie potrzeb - modyfikowane.*

Powyższe zapisy zobowiązują więc szkoły do takiej analizy. Szkoły jakości, to szkoły, które realizują program organizacji uczącej się. Dwadzieścia dwa lata obecności egzaminów zewnętrznych w systemie oświaty powinny Panie przygotować na poziomie świadomości i działań do koniecznej refleksji nad wynikami w kontekście poprawy jakości. Prawdziwa jakość polega na ciągłym doskonaleniu (Deming) i jest to cecha organizacji uczącej się.”

Pytanie 8.

Dlaczego nie przeznaczono dodatkowych pieniędzy na zajęcia dla ósmoklasistów z przedmiotów egzaminacyjnych oraz zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze dla najsłabszych uczniów? (W klasach VIII nie ma zajęć ZDW, w niższych klasach są, ale może na nie uczęszczać max. 8 osób zgodnie z zaleceniami na podstawie opinii/orzeczenia; nierealne jest zrealizowanie sugestii prowadzących szkolenia, aby w pierwszym semestrze zrealizować do końca podstawę programową, a w drugim analizować zadania egzaminacyjne — w praktyce można to zacząć miesiąc przed, bo realizacja podstawy programowej jest najważniejsza).

Odpowiedź:

Dodatkowe środki na zajęcia dla ósmoklasistów z przedmiotów egzaminacyjnych oraz zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze dla najsłabszych uczniów przeznaczane są dla uczniów czeladzkich szkół w ramach możliwej realizacji projektów, dotacji, środków z budżetu miasta. Ponadto należy pamiętać, że rolą nauczyciela jest praca z uczniem i odpowiednie jego przygotowanie do egzaminów zewnętrznych oraz realizacja treści

podstawy programowej. Niezbędne jest przygotowanie i wypracowanie przez niego odpowiedniego programu nauczania oraz narzędzi pracy.

Pomoc psychologiczno–pedagogiczna udzielana jest uczniom w przedszkolach i szkołach, przez specjalistów, w trakcie bieżącej pracy oraz w formie dodatkowych zajęć wyszczególnionych w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 roku w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1798). Pomoc organizowana jest dla uczniów na podstawie rozpoznania, opinii lub orzeczenia. Liczba osób uczęszczających na te zajęcia wynika wprost z zapisów ww. rozporządzenia (§15).

Potrzeba objęcia dziecka pomocą psychologiczno-pedagogiczną może wynikać z:

- niepełnosprawności,
- niedostosowania społecznego,
- zagrożenia niedostosowaniem społecznym,
- zaburzeń zachowania lub emocji,
- ze szczególnych uzdolnień,
- ze specyficznych trudności w uczeniu się,
- deficytów kompetencji i zaburzeń sprawności językowych,
- choroby przewlekłej,
- sytuacji kryzysowych lub traumatycznych,
- niepowodzeń edukacyjnych,
- zaniedbań środowiskowych,
- z trudności adaptacyjnych związanych z różnicami kulturowymi lub ze zmianą środowiska edukacyjnego (np. wcześniejszym kształceniem za granicą).

Zajęcia dydaktyczno–wyrównawcze mają na celu pomóc uczniom w opanowaniu i utrwaleniu wiedzy i umiejętności potrzebnych na danym etapie edukacyjnym, pomóc w opanowaniu treści obowiązujących na egzaminie ósmoklasisty, ale nie są zajęciami, których głównym celem jest przygotowanie do egzaminu. Najczęściej celem staje się uzupełnianie i wyrównywanie zaległości w wiadomościach ogólnych lub z konkretnych przedmiotów. Przyczyną zaległości mogą być zarówno słabsze możliwości intelektualne dziecka, jak również dłuższa nieobecność ucznia w szkole, spowodowana np. chorobą. Najprościej mówiąc, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze mają pomóc uczniowi „nadrobić” zaległości w materiale z danego przedmiotu, aby mógł z sukcesem realizować swoją dalszą edukację.

Podstawa programowa jest najważniejszym dokumentem w randze rozporządzenia, które reguluje kwestię doboru treści nauczania, celów kształcenia i warunków w jakich działalność dydaktyczna szkoły ma przebiegać. Jest ona taka sama dla wszystkich szkół w Polsce. To właśnie podstawie programowej podporządkowane są programy nauczania, a także dostosowane do potrzeb i możliwości ucznia. Dlatego po dogłębnej analizie treści podstawy programowej nauczyciel wybiera lub tworzy autorski program nauczania, który jest narzędziem do realizacji podstawy programowej. Najczęściej powtarzanym błędem nauczyciela jest przyjmowanie programu nauczania z wydawnictwa, bez jego modyfikacji. Strategia „zdejmowania programu z półki” wydaje się być szczególnie niebezpieczna, ponieważ programy nauczania opracowane przez wydawnictwa są jedynie propozycją i najczęściej zawierają więcej informacji niż te przewidziane w podstawie programowej. Nauczyciel winien wiedzieć, jakie elementy programu nauczania wynikają wprost z podstawy programowej, a jakie

są propozycją wydawnictwa i w miarę możliwości służą jako rozszerzenie ujętych w podstawie programowej treści, a także mogą być wykorzystane jako materiał treningowy. To nauczyciel, proponując program, bierze za niego odpowiedzialność, oświadczając, że jest on zgodny z podstawą programową i dostosowany do specyfiki środowiska edukacyjnego. Jeżeli taki program nie pozwala w odpowiednim czasie zrealizować treści podstawy programowej, należy go koniecznie zmodyfikować. Podobnie rzecz się ma z podręcznikami. Przy wyborze podręcznika również niezwykle ważna jest znajomość treści podstawy programowej. Podręcznik ma pełnić rolę wspomagającą w realizowaniu zapisów podstawy. „Przerabianie” podręcznika może rodzić wiele problemów: od niezrealizowania podstawy programowej po słabe wyniki uczniów na egzaminach zewnętrznych.

Ponadto, chcielibyśmy wyjaśnić, że zgodnie ze stanem na dzień 18 grudnia 2024 r., w 5 szkołach podstawowych tj. w Szkole Podstawowej nr 1, Szkole Podstawowej nr 2, Szkole Podstawowej nr 3, Szkole Podstawowej nr 4 i Szkole Podstawowej nr 5, prowadzone są zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze dla uczniów klas 8. Zgodnie z zapotrzebowaniem uczniów, 5 grup ZDW zostało utworzonych z matematyki, a tylko 2 grupy utworzone są z języka polskiego. Do wszystkich grup uczęszcza maksymalna liczba uczniów, przy czym należy zaznaczyć, że są to uczniowie posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, opinię z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej oraz uczniowie ze wskazań nauczyciela. Należy także zwrócić uwagę, że w przypadku pojawienia się potrzeby organizacji zajęć ZDW z danego przedmiotu, zgodnie z sugestią dyrektora danej szkoły, zajęcia te są tworzone i niewłaściwym jest twierdzenie, że nie są one organizowane dla uczniów klas ósmych. Uczniowie wszystkich klas mają prawo korzystania z pomocy psychologiczno-pedagogicznej i w razie zaistnienia konieczności jej wprowadzenia, tworzone są dodatkowe grupy nieoddziałowe.

W odniesieniu do realizacji podstawy programowej w pierwszym semestrze, a realizacji powtórek w semestrze drugim, należy zaznaczyć, że jest to częsta praktyka w wielu szkołach wśród nauczycieli przygotowujących uczniów ostatnich klas do egzaminów zewnętrznych. Oczywiście stwierdzenie czy jest to dobra praktyka należy do dyrektorów oraz nauczycieli przedmiotu. Natomiast czy przynosi pozytywne rezultaty? Niewątpliwie należałoby odesłać do przedmiotowej literatury, analizującej prowadzone badania w tym zakresie. Założenie realizacji podstawy programowej przez nauczyciela matematyki, języka polskiego czy języka angielskiego, w ciągu 4,5 lat drugiego etapu edukacyjnego, wydaje się niezwykle komfortowe zarówno dla ucznia, jak i nauczyciela prowadzącego, dając możliwość permanentnych półrocznych powtórek, utrwalających przerobiony materiał.

Ponadto, Szkoła Podstawowa nr 2 im. Marii Konopnickiej w Czeladzi oraz Szkoła Podstawowa nr 5 im. Polskiej Macierzy Szkolnej w Czeladzi, uzyskały dofinansowane w ramach Funduszy Europejskich dla Śląskiego 2021 – 2027 (Europejski Fundusz Społeczny+).

Poniżej przekazujemy jak duża ilość zajęć jest lub będzie prowadzona dla uczniów szkół i przedszkoli.

Szkoła Podstawowa nr 2 im. Marii Konopnickiej w Czeladzi realizuje projekt pn. „Kształtujemy umiejętności - pokonujemy bariery”, w ramach Priorytetu: FESL.06.00-Fundusze Europejskie dla edukacji, dla Działania: FESL.06.02-Kształcenie ogólne. Całkowita wartość projektu to 427 679,96 zł, z czego kwota dofinansowania wynosi 406 295,96 zł. Głównym celem projektu jest podniesienie poziomu nauczania i bezpośrednie wsparcie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w tej szkole u 109 uczniów. Realizacja celu będzie się odbywała poprzez wyrównywanie braków edukacyjnych u uczniów mających specyficzne trudności w nauce,

uczniów z niewystarczającymi kompetencjami matematycznymi, językowymi, kompetencjami społeczno-emocjonalnymi, logopedycznymi, uczniów objętych pomocą pedagogiczno-psychologiczną, a także w zakresie uczenia się oraz rozwijania kompetencji kluczowych u uczniów szczególnie uzdolnionych (matematycznie, językowo i przyrodniczo). Projekt będzie realizowany przez dodatkowe godziny ze specjalistami i nauczycielami przedmiotów. Działania te zostaną przeprowadzone za pomocą nowatorskich metod pracy dydaktyczno-wychowawczej, w powiązaniu z wykorzystaniem sprzętu ICT oraz nowoczesnych pomocy dydaktycznych, w które zostanie wyposażona szkoła.

W ramach projektu realizowane będą następujące zadania:

1. Organizacja i prowadzenie zajęć specjalistycznych dla uczniów oraz wyposażenie bazy szkoły w sprzęt ICT, specjalistyczne oprogramowanie, materiały, pomoce dydaktyczne i meble.

Celem zadania jest objęcie uczniów szkoły, którzy posiadają orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, opinię PPP lub z inicjatywy specjalisty tymi zajęciami. Zajęcia jakie będą realizowane dla uczniów to:

- a) zajęcia podnoszące kompetencje społeczne uczniów z ASD oraz innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju w klasach VI-VIII;
- b) zajęcia kształtujące kompetencje emocjonalne społeczne dla uczniów klas I oraz II i III;
- c) zajęcia korekcyjno-kompensacyjne dla uczniów klas VI-VIII;
- d) zajęcia logopedyczne dla uczniów klas I-VIII.

Celem zadania będzie również stworzenie pracowni integralnego rozwoju i wyposażenie jej w pomoce dydaktyczne i nowoczesny sprzęt ICT oraz wyposażenie gabinetu logopedycznego, a także sal nr 6 i 12 w budynku wschodnim. Zajęcia dotyczące kompetencji emocjonalno-społecznych mają na celu poprawę jakości funkcjonowania społecznego w środowisku szkolnym, zmniejszenie deficytów w zakresie kompetencji społecznych oraz zdobycie umiejętności pozwalających na skuteczne radzenie sobie w życiu.

Celem zajęć korekcyjno-kompensacyjnych będzie korygowanie i kompensowanie wśród uczniów dysharmonii rozwojowych i usprawnianie zaburzonych funkcji, szczególnie: percepcji wzrokowej i słuchowej, koordynacji wzrokowo-słuchowo-ruchowej, ćwiczenie pamięci, koncentracji, doskonalenie umiejętności czytania i pisanie, ortografii. Oddziaływania terapeutyczne mają doprowadzić do wzrostu motywacji ucznia do nauki oraz stwarzania okazji na odnoszenie przez nich sukcesów. Zajęcia logopedyczne mają na celu pomoc uczniom, u których występują problemy komunikacyjne wynikające z wady wymowy, zaburzeń płynności mowy (zgodnie z opisem problemu wskazanym w orzeczeniu/-opinii). W ofercie zajęć przewidziana jest praca nad poprawą wymowy, poprawą możliwości komunikacyjnych danego ucznia, a także wyrównanie szans poprzez kształcenie wszystkich funkcji języka: słuchania, mówienia, czytania i pisanie. Zakupiony sprzęt ICT, pomoce dydaktyczne i utworzona pracownia pozwolą na usprawnienie pracy z dziećmi z zaburzeniami rozwojowymi i poprawę jej efektywności. Chcąc uatrakcyjnić metody pracy i wyjść naprzeciw oczekiwaniom dzieci i młodzieży, niezbędnym jest stosowanie podczas zajęć nowoczesnych pomocy dydaktycznych. Wybór pomocy dydaktycznych zgodny z indywidualnymi potrzebami szkoły, dokonany m.in. na podstawie analizy spisu inwentarza i oceny stanu technicznego posiadanego wyposażenia oraz diagnozy potrzeb szkoły. Nauczyciele wszystkich zajęć będą prowadzili zajęcia w wymiarze 1 lub 2 godzin tygodniowo, zgodnie z harmonogramem i czasem realizacji projektu. Zajęcia z uczniami rozpoczęły się 30 września 2024 roku i trwały do 20 grudnia 2024 roku, tj. prowadzone były przez 12 tygodni, a następnie rozpoczną się 6 stycznia i potrwają do 13 czerwca 2025 roku, tj. przez 21 tygodni, co daje 33 tygodni, łącznie 363 godzin zajęć. Nauczyciele będą wykonywać pracę w ramach godzin ponadwymiarowych i otrzymają wynagrodzenie zgodne

z KN. Kadra, która będzie zaangażowana w projekcie to nauczyciele posiadający pełne kwalifikacje specjalistyczne do prowadzenia zajęć w szkole oraz przygotowanie pedagogiczne.

2. Organizacja i prowadzenie zajęć dydaktyczno-wyrównawczych dla uczniów z matematyki i języka angielskiego oraz doposażenie bazy szkoły w sprzęt ICT i pomoce dydaktyczne.

W ramach wsparcia będą prowadzone zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze z matematyki i języka angielskiego. Przedmiotem działań z matematyki objęci zostaną uczniowie klas II,III oraz VIII (8 uczniów w każdej grupie) natomiast z języka angielskiego objęci zostaną uczniowie klas IV (8 uczniów). Celem zajęć dydaktyczno-wyrównawczych z matematyki w klasach II i III, będzie rozwijanie kompetencji matematycznych, obejmujących zdobycie niezbędnej wiedzy (umiejętność liczenia, znajomość miar, terminów i pojęć matematycznych, umiejętność zastosowania myślenia matematycznego do rozwijania problemów w kontekście praktycznych, codziennych sytuacji, kształcenie myślenia logicznego, rozwijanie kreatywności, stosowanie innowacyjności, wyrównywanie różnic edukacyjnych). Zajęcia skierowane dla uczniów klas VIII mają na celu wyrównanie braków, przygotowanie do egzaminu ósmoklasisty, wspieranie rozwoju ucznia mającego trudności w nauce matematyki. Zajęcia z matematyki mają na celu naukę przez pryzmat gier i zabaw, także multimedialnych. Celem zajęć będzie aktywizowanie uczniów. Wprowadzanie doświadczeń wykonywanych przez uczniów ma na celu uatrakcyjnienie zajęć. Przedstawienie matematyki w formie zabawy zachęci uczniów i zmotywuje ich do pracy. Dzięki ZDW z matematyki, dzieci poprawią myślenie logiczne i twórcze. ZDW pozwoli uczniom z niewystarczającymi postępami w nauce, na uzupełnienie braków z klas wcześniejszych. Sprawí, że zajęcia z matematyki staną się przyjazne, co poprawi wiarę we własne możliwości. Natomiast zajęcia skierowane dla uczniów klas IV, mających trudności w nauce języka angielskiego, będą miały na celu wyrównywanie braków edukacyjnych i wspieranie rozwoju ucznia. Celem zajęć będzie także rozwijanie kompetencji kluczowych, m.in. porozumiewanie się w języku angielskim. Istnieje potrzeba zapewnienia zajęć dydaktyczno-wyrównawczych uczniom rozpoczynającym naukę w klasie IV. Z obserwacji nauczyciela języka angielskiego wynika, że jest grupa uczniów, którzy napotykają trudności w nauce języka angielskiego na początku II etapu edukacyjnego. Są one związane z pojawieniem się nowych dla uczniów form i metod pracy oraz ze zwiększonym zakresem materiału, który muszą opanować. Bieżące niwelowanie braków edukacyjnych oraz zapewnienie zintensyfikowanej pracy z uczniem słabym, przyczyni się do uzyskiwania przez uczniów lepszych wyników z egzaminów zewnętrznych. Od kilku lat obserwuje się, że wyniki uzyskiwane przez uczniów z egzaminu ósmoklasisty są niższe od tych uzyskiwanych w gminie, powiecie i województwie. W osiągnięciu założonych celów, bardzo pomocne będą zakupione pomoce dydaktyczne oraz sprzęt ICT, które doposażą sale nr 16, 17, 20 w budynku wschodnim oraz 15 w budynku zachodnim.

Organizacja i prowadzenie zajęć rozwijających uzdolnienia uczniów z przyrody, matematyki i języka angielskiego oraz doposażenie bazy szkoły w sprzęt ICT i pomoce dydaktyczne.

Celem zadania będzie wsparcie uczniów uzdolnionych z przyrody, matematyki i języka angielskiego oraz zakup sprzętu ICT oraz pomocy dydaktycznych, które uatrakcyjnią tę formę wsparcia. Zajęcia przyrodnicze prowadzone będą w nowatorski sposób, z wykorzystaniem projektu badawczego, który obejmie zbieranie danych i formułowanie hipotez, a także wykorzystując symulacje komputerowe i programy multimedialne, nauczy uczniów złożonych procesów przyrodniczych. Jednym z ważniejszych elementów rozwijających uzdolnienia uczniów w czasie zajęć Laboratorium Przyrodniczego, będzie realizacja programu Multimedialnych Pracowni Przedmiotowych. Zajęcia przewidziane są dla klas IV, rozpoczynających przygodę z przyrodą na lekcjach wg. programu nauczania. Drugim rodzajem zajęć, dla szczególnie uzdolnionych uczniów klas VI, będzie kółko matematyczne „Artiment”. Zajęcia mają na celu naukę arytmetyki mentalnej,

tj. nauki szybkiego liczenia, która pomaga rozwijać m.in. pamięć, koncentrację, kreatywność i podzielność uwagi. Dzięki arytmetyce mentalnej dzieci poprawią myślenie logiczne i twórcze oraz umiejętność skupienia się na szczegółach. Celem zajęć jest nauka dodawania i odejmowania stopniowanych pod względem trudności przykładów, na początku za pomocą liczydła, a następnie w pamięci.

Kółko matematyczne „Artiment” będzie miało na celu wprowadzenie nowych ciekawych technik liczenia, co zapewne usprawni, urozmaici umiejętności uczniów. Rozwinie ich kreatywność, logiczne rozumowanie oraz utrzymywanie koncentracji, co wpłynie na osiągane wyniki oraz na zapamiętywanie wiadomości z lekcji.

Trzeci rodzaj zajęć będzie skierowany dla uczniów klas IV, szczególnie uzdolnionych z języka angielskiego. Uczniowie będą przygotowywać się do udziału w konkursach z języka angielskiego oraz poszerzać znajomość języka. Celem zajęć będzie także rozwijanie kompetencji kluczowych, m.in. porozumiewania się w języku angielskim. Uczniowie będą poszerzać kompetencje językowe, rozbudzać zainteresowanie nauką języka oraz rozbudzać pasję poznawczą. Istnieje potrzeba zapewnienia dodatkowych zajęć z języka angielskiego szczególnie uzdolnionym uczniom rozpoczynającym naukę w klasie IV.

Z obserwacji nauczyciela wynika, że jest bardzo duża liczba uczniów, którzy osiągają bardzo wysokie wyniki w nauce języka angielskiego. Uczniowie bardzo chętnie i systematycznie uczą się zagadnień objętych programem nauczania. Ponadto, spora grupa uczniów wykazuje dużą chęć do podejmowania dodatkowej aktywności. Uczniowie chętnie wykonują zadania dodatkowe oraz zgłaszają się do udziału w konkursach szkolnych oraz pozaszkolnych. W osiągnięciu założonych celów, bardzo pomocne będą zakupione pomoce dydaktyczne oraz sprzęt ICT, które doposażą pracownię przyrody, salę nr 5 i 20 w budynku wschodnim. Wybór pomocy dydaktycznych zgodny z indywidualnymi potrzebami szkoły; dokonany m.in. na podstawie analizy spisu inwentarza i oceny stanu technicznego posiadanego wyposażenia oraz diagnozy potrzeb szkoły. Nauczyciele wszystkich zajęć będą prowadzili zajęcia w wymiarze 1 godziny tygodniowo, zgodnie z harmonogramem i czasem realizacji projektu. Zajęcia z uczniami rozpoczęły się od 30 września i trwały do 20 grudnia 2024 roku, tj. prowadzone były przez 12 tygodni. Następnie zajęcia rozpoczną się od 6 stycznia i potrwać do 13 czerwca 2025 roku, tj. przez 21 tygodni, co daje łącznie 33 tygodni, w sumie 99 godzin zajęć. Nauczyciele będą wykonywać pracę w ramach godzin ponadwymiarowych i otrzymają wynagrodzenie zgodne z KN. Przedsięwzięcia finansowane ze środków EFS będą stanowiły uzupełnienie działań prowadzonych przez szkołę.

Szkoła Podstawowa nr 5 im. Polskiej Macierzy Szkolnej w Czeladzi realizuje projekt pn. „Szkoła na piątkę!”, w ramach Priorytetu: FESL.06.00-Fundusze Europejskie dla edukacji, dla Działania: FESL.06.02-Kształcenie ogólne. Całkowita wartość projektu to 301 874,27 zł, z czego kwota dofinansowania wynosi 286 780,55 zł.

Celem projektu jest objęcie specjalistycznym wsparciem 153 uczniów, w tym: uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, opinię o specyficznych trudnościach w uczeniu się, uczniów uzdolnionych, uczniów przejawiających deficyty w obszarze umiejętności społecznych, nadpobudliwości psychoruchowej, koncentracji uwagi i skupienia się, uczniów z doświadczeniami migracyjnymi i uchodźczymi, uczniów przejawiających problemy wychowawcze, rówieśnicze jak również emocjonalne. Celem projektu jest zwiększenie ww. uczniom szans edukacyjnych, umożliwienie rozwoju osobistego, włączenie w życie społeczne, poprawa relacji i komunikacji, wskazanie alternatywnych sposobów rozwiązywania konfliktów, a także integracja, rozwój tolerancji i otwartości na wszelkie odmienności. W ramach wsparcia szkoła zadba o uczniów wykazujących uzdolnienia w obszarze j. angielskiego, matematyki oraz chemii/-fizyki, a także

o uczniów mających zaległości edukacyjne z zakresu j. angielskiego. Ponadto, wsparciem objęci zostaną także rodzice/-opiekunowie uczniów, którzy są nieodłącznym elementem efektywnej pracy z dziećmi.

Celem projektu w obszarze rodziców/-opiekunów, których grupa docelowa wynosi 25 osób jest nabycie umiejętności skutecznej komunikacji z dzieckiem, poprawa relacji rodzinnych, integracja międzypokoleniowa, a także międzykulturowa. Kolejnym celem projektu jest objęcie wsparciem kadry pedagogicznej, gdzie grupa docelowa wynosi 48 osób, w zakresie działań indywidualizujących proces kształcenia, ujednolicenia wiedzy i umiejętności w obszarze pracy z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, uczniami uzdolnionymi, a także z doświadczeniami migracyjnymi/-uchodźczymi, w tym: wiedza i umiejętności stosowania adekwatnych metod i narzędzi dydaktycznych oraz ukierunkowanie na potrzeby i możliwości uczniów. Zadania zaplanowane w projekcie będą realizowane na terenie Szkoły Podstawowej nr 5 w Czeladzi. Okres realizacji projektu zaplanowany został od 1 września 2024 roku 30 września 2025 roku.

W ramach projektu realizowane będą następujące zadania:

- 1) trening umiejętności społecznych - celem zajęć będzie ułatwienie dzieciom, przejawiającym deficyty w tym obszarze, włączenia się w życie społeczne, poprawa relacji i komunikacji interpersonalnej. Dzięki zajęciom TUS uczniowie będą mieli okazję ćwiczyć, w bezpiecznych warunkach, sytuacje społeczne, które wymagają zrozumienia innych osób oraz konkretnych sposobów zachowania. Uczestnicy nabędą wiedzę i umiejętności w obszarach: swoich braków w zakresie rozmienia zachowań społecznych, motywacji do poszerzenia repertuaru zachowań prospołecznych, efektywnych i pożądaných przez innych zachowań, przenoszenia wyuczonych umiejętności na realne sytuacje codzienne. W szczególności wsparciem zostaną objęte dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (na podstawie opinii/-orzeczenia PPP) oraz dzieci z doświadczeniami migracyjnymi i uchodźczymi. Zajęcia prowadzone będą w trzech grupach (klasy I-III; IV-V oraz VI-VIII), w każdej po 10 uczestników. Łącznie w zajęciach weźmie udział 30 uczniów. Zajęcia, dla każdej grupy, będą odbywały się raz w tygodniu i będą trwały 45 min, co da łącznie 32 godziny lekcyjne zajęć na rok szkolny (32 tygodnie). Zajęcia, zgodnie ze standardami zajęć treningu umiejętności społecznych, będą prowadzone przez dwóch nauczycieli. Pracownia zostanie wyposażona w pomoce i sprzęt zakupiony na potrzeby projektu, aby zapewnić uczniom najwyższą jakość zajęć.
- 2) Mindfulness – trening uważności i koncentracji – celem zajęć będzie rozwijanie funkcji poznawczych mózgu, koncentracji oraz uwagi. W ramach zajęć dzieci nauczą się jak się wyciszać, relaksować i zmniejszać poczucie napięcia związanego z codziennymi wyzwaniami emocjonalnymi, poszerzą swoją świadomość chwili obecnej, poprawiają koncentrację, będą potrafiły lepiej regulować swoje emocje, dokonywać bezpieczniejszych wyborów, a także zwiększą świadomość emocji innych osób. Celem działania jest wsparcie dzieci w uważnym przeżywaniu siebie oraz otaczającego ich świata, a także redukcja lęku i stresu oraz zmniejszenie reaktywności emocjonalnej. Zajęcia ułatwią dzieciom uzyskanie wewnętrznego spokoju poprzez lepsze zrozumienie własnych emocji i sygnałów wysyłanych przez ciało. Ponadto, celem zajęć jest także objęcie wsparciem dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, ze stwierdzonymi deficytami w obszarze koncentracji uwagi i skupienia, nadrucliwością i nadpobudliwością psychoruchową, a także zaburzeniami ze spektrum autyzmu (na podstawie opinii/-orzeczenie PPP), w tym dzieci z doświadczeniami migracyjnymi i uchodźczymi. W ramach zadania powstanie kącik ciszy dla uczniów wysokowrażliwych, przebudźcowanych, nadpobudliwych, którzy, wyraźnie bardzo często, nie potrafią znaleźć sobie miejsca przede wszystkim

w trakcie przerw. Uczniom brakuje miejsca, gdzie mogą się zrelaksować, odpocząć w ciszy i spokoju, z dala od zgiełku i hałasu, który towarzyszy przerwom międzylekcyjnym. Kącik wykorzystywany będzie także przez uczniów, którym zdarza się, że muszą na parę minut opuścić lekcję - wyciszyć się, uspokoić, aby móc dalej kontynuować edukację.

Zajęcia prowadzone będą w trzech grupach (klasy I-III; IV-V oraz VI-VIII), w każdej po 10 uczestników. Łącznie w zajęciach weźmie udział 30 uczniów. Zajęcia, dla każdej grupy, będą odbywały się raz w tygodniu i będą trwały 45 min, co łącznie da 32 godziny lekcyjne zajęć na rok szkolny (32 tygodnie). Z uwagi na fakt, że zajęcia wymagają od dzieci skupienia i koncentracji, będą prowadzone przez dwóch nauczycieli.

- 3) zajęcia wspierające uzdolnienia uczniów – język angielski. Uczniowie uzdolnieni, to uczniowie, którzy chcieliby rozwijać swoje pasje, jednak z różnych powodów - rodzinnych, ekonomicznych - nie mogą tego robić. Często wymagają specjalnych form wsparcia i stymulacji, aby rozwijać swoje zdolności w sposób odpowiedni do ich potencjału. Zauważamy, że brak odpowiedniego wsparcia, w postaci dodatkowych zajęć rozwijających, w niektórych przypadkach zaczyna prowadzić uczniów do znużenia, frustracji i braku zainteresowania nauką i tokiem lekcji. Dodatkowe zajęcia rozwijające mogą być formą uzupełnienia standardowego programu nauczania, pozwalając na poszerzenie zainteresowań i umiejętności. Dzięki nim mogą oni rozwijać się w obszarach, w których są najbardziej zainteresowani i zdolni, co może przyczynić się do ich sukcesu szkolnego i satysfakcji z nauki. Organizacja zajęć rozwijających dla uczniów uzdolnionych, może również pomóc w ujawnieniu ich talentów i umiejętności oraz w budowaniu ich pewności siebie. W rezultacie może to przyczynić się do stworzenia bardziej odpowiedniego i indywidualizowanego środowiska edukacyjnego, które pozwoli tym uczniom osiągnąć pełny potencjał oraz rozwijać się w sposób odpowiedni do swoich zdolności i zainteresowań.

Celem działania jest prowadzenie zajęć dla uczniów uzdolnionych z klas IV-VIII w zakresie języka angielskiego. Uczniowie będą pracować w grupie 8-osobowej. Zajęcia będą odbywać się raz w tygodniu, w wymiarze 1 godziny lekcyjnej. W roku szkolnym 2024/2025, zaplanowano łącznie 32 tygodnie zajęć, po 1 godzinie tygodniowo, tj. 32 godziny w okresie trwania projektu.

Ogólny zakres merytoryczny:

- a) Rozszerzanie słownictwa przez naukę nowych słów, zwrotów i idiomów w języku angielskim.
- b) Ćwiczenie umiejętności gramatycznych poprzez zadania i gry językowe.
- c) Doskonalenie umiejętności czytania ze zrozumieniem tekstów w języku angielskim.
- d) Ćwiczenie umiejętności pisania poprzez tworzenie krótkich opowiadań, listów czy biografii po angielsku.
- e) Rozwijanie umiejętności mówienia poprzez prowadzenie rozmów, prezentacje oraz inscenizacje.
- f) Zajęcia kulturoznawcze, podczas których uczniowie poznają zwyczaje, tradycje i obyczaje krajów anglojęzycznych.
- g) Korzystanie z multimediów i technologii, które wspierają naukę języka angielskiego, np. programów edukacyjnych, stron internetowych czy aplikacji mobilnych.
- h) Realizowanie projektów i zadań kreatywnych, które angażują uczniów do samodzielnego poszukiwania informacji i tworzenia własnych prac w języku angielskim.

- 4) zajęcia wspierające uzdolnienia uczniów – matematyka. Celem zajęć jest prowadzenie zajęć dla uczniów/uczennic uzdolnionych lub wykazujących zainteresowanie z dziedziny matematyki z klas IV-VIII. Uczniowie będą pracować w grupie 8 osobowej. Zajęcia będą odbywać się raz w tygodniu w wymiarze 1 godziny lekcyjnej. Łącznie zaplanowano: 32 tygodnie w roku szkolnym 2024/2025 - 1 godzina tygodniowo - 32 godziny

Ogólny zakres merytoryczny dla zajęć wspierających uzdolnienia uczniów z matematyki:

- a) Rozszerzanie i pogłębianie wiadomości z zakresu matematyki.
 - b) Rozwiązywanie zadań matematycznych wymagających logicznego myślenia i kreatywności.
 - c) Uczenie się nowych metod i algorytmów matematycznych.
 - d) Zajęcia praktyczne, mające na celu rozwijanie umiejętności praktycznego stosowania matematyki w życiu codziennym.
 - e) Zajęcia warsztatowe z matematyki, w których uczniowie będą mogli samodzielnie eksplorować nowe zagadnienia matematyczne.
 - f) Zajęcia z matematyki z wykorzystaniem nowoczesnych technologii, takich jak programy komputerowe czy aplikacje edukacyjne.
 - g) Indywidualne konsultacje z nauczycielem matematyki, w celu indywidualnego wsparcia i rozwijania talentów matematycznych uczniów.
- 5) zajęcia wspierające uzdolnienia uczniów – fizyka/-chemia. Celem zajęć jest prowadzenie zajęć dla uczniów/uczennic uzdolnionych lub wykazujących zainteresowanie z dziedziny z chemii i fizyki z klas VII-VIII. Uczniowie będą pracować w grupie 8 osobowej. Zajęcia będą odbywać się raz w tygodniu w wymiarze 1 godziny lekcyjnej. Łącznie zaplanowano: 32 tygodnie w roku szkolnym 2024/2025 - 1 godzina tygodniowo - 32 godziny

Ogólny zakres merytoryczny dla zajęć wspierających uzdolnienia uczniów z chemii i fizyki:

- a) Ćwiczenia praktyczne i eksperymenty laboratoryjne.
 - b) Rozwiązywanie zadań i problemów związanych z chemią i fizyką.
 - c) Analizowanie wyników badań i doświadczeń.
 - d) Doskonalenie umiejętności logicznego myślenia i analizowania danych.
 - e) Poszerzanie wiedzy na temat różnych gałęzi chemii i fizyki.
 - f) Indywidualne projekty badawcze i eksperymentalne.
 - g) Motywowanie uczniów do samodzielnej pracy i poszukiwania nowych informacji.
- 6) Przygotowanie nauczycieli do prowadzenia procesu indywidualizacji pracy z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych/-rozwojowych – celem zadania jest wyszkolenie kadry w zakresie działań indywidualizujących proces kształcenia, ujednoczenia wiedzy i umiejętności w obszarze pracy z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, uczniami uzdolnionymi, w tym: wiedza i umiejętności stosowania adekwatnych metod i narzędzi dydaktycznych oraz ukierunkowanie na potrzeby i możliwości uczniów.

W ramach zadania zaplanowano:

- a) jednorazowe, 4-godzinne szkolenie dla 48 nauczycieli o tematyce indywidualizacji pracy z uczniem o zróżnicowanych potrzebach edukacyjnych;
- b) studia podyplomowe z zakresu edukacji, rewalidacji i wspomagania osób z autyzmem i zespołem Aspergera - 2 osoby;
- c) studia podyplomowe z zakresu diagnozy, rewalidacji i terapii pedagogicznej - 1 osoba.

Wsparcie dla kadry nie będzie powielać rozwiązań wdrażanych na poziomie krajowym.

- 7) Przygotowanie nauczycieli do pracy z uczniem do pracy z uczniem posiadającym doświadczenia migracyjne i uchodźcze – celem zadania jest wyszkolenie kadry w zakresie pracy z uczniami z doświadczeniami migracyjnymi i uchodźczymi, w tym doskonalenie kompetencji w zakresie: likwidowania barier językowych i kulturowych w relacjach dzieci, zapobiegania sytuacjom konfliktowym, pracy z uczniem doświadczonym przymusową migracją oraz wspierania uczniów dotkniętych traumą wojenną.

W ramach zadania planowane jest jednorazowe, 2 godzinne szkolenie dla 48 nauczycieli o tematyce indywidualizacji pracy z uczniem o zróżnicowanych potrzebach edukacyjnych. Wsparcie dla kadry nie będzie powielać rozwiązań wdrażanych na poziomie krajowym.

- 8) Warsztaty dla rodziców oraz uczniów – ogólnym celem zadania jest wsparcie rodziców/-opiekunów w obszarze skutecznej komunikacji z dzieckiem, poprawa relacji rodzinnych, integracja międzypokoleniowa, a także międzykulturowa. W trakcie warsztatów rodzice spędzą czas ze swoimi dziećmi, zwrócą uwagę na ich potrzeby, nie przejmując się innymi, codziennymi obowiązkami. Poza tym rodzice będą mieli możliwość wymiany doświadczeń między sobą, a dzieci przekonają się, że z dorosłymi też można miło spędzić czas. Warsztaty dla rodziców zostaną przeprowadzone w formie stacjonarnej, na terenie Szkoły Podstawowej nr 5 w Czeladzi. Grupa docelowa, tj. 25 rodziców oraz 25 dzieci, zostanie podzielona na dwie grupy, tj. odpowiednio po 12 i 13 rodziców oraz 12 i 13 dzieci.

W ramach zadania zostaną przeprowadzone:

- a) warsztaty dla rodziców, których celem będzie zmiana świadomości rodziców, wzmocnienie kompetencji wychowawczych, nabycie wiedzy o tym w jaki sposób budować i rozwijać prawidłowe relacje; zajęcia dotyczące komunikacji z dziećmi, relacji rodzinnych, problemów wychowawczych oraz wspomaganie dziecka ze specjalnymi problemami edukacyjnymi - 2 grupy po 5 godzin;
- b) warsztaty dla dzieci, których celem będzie m.in. tolerancja, budowanie szacunku wobec członków rodziny, poprawa umiejętnej współpracy w rodzinie, komunikacja rodzinna i rówieśnicza - 2 grupy po 5 godzin;
- c) warsztaty integracyjne dla rodziców i dzieci, których celem będzie poprawa więzi rodzinnych, nabycie wiedzy i umiejętności z zakresu konstruktywnego spędzania wolnego czasu, nabycie wiedzy w zakresie rozwoju prawidłowych relacji między poszczególnymi członkami rodziny, a także w grupie społecznej - 2 grupy po 4 godziny.

Łączny wymiar zajęć to 28 godzin dla obu grup, tj. po 14 godzin dla jednej grupy. Na koniec przeprowadzona zostanie ewaluacja zadania.

- 9) Powtórka przed egzaminem ósmoklasisty – celem zadania jest organizacja zajęć przygotowujących 8-klasistów do egzaminu dla uczniów o SPE, posiadający orzeczenie o kształceniu specjalnym lub opinię o specyficznych trudnościach w uczeniu się i/lub dostosowań wymagań do potrzeb ucznia, dzieci z doświadczeniami migracyjnymi i uchodźczymi oraz pozostałe dzieci mające trudności w tych obszarach, zauważone i zgłoszone przez wychowawców i/lub rodziców, uczniów posiadających niskie wyniki w nauce wynikające z deficytów, słabą motywację i wiarę we własne możliwości. wyrównane zostaną szanse we wszystkich możliwych aspektach, które dadzą uczniom możliwość dodatkowego przygotowania w zakresie materiału obowiązkowego potrzebnego do egzaminu na terenie szkoły. Zważając na to, że poziom osiągniętych efektów edukacyjnych wśród uczniów jest

zróżnicowany, a także, że nie wszyscy uczniowie mają możliwość skorzystania z dodatkowych zajęć przygotowawczych poza murami szkoły, zapewnione zostaną zajęcia dla uczniów ze wszystkich trzech, obowiązujących na egzaminie, przedmiotów: języka polskiego, matematyki oraz języka angielski. Przewidziane są 2 grupy, po 8 uczniów każda z nich, zgodnie z rozporządzeniem MEN. Łącznie w zajęciach weźmie udział 16 uczniów. Zajęcia dla każdej grupy będą odbywały się co dwa tygodnie, po 3 godziny lekcyjne. Dla każdej grupy odbędzie się 48 godzin zajęć.

- 10) Robotyka – celem zadania jest organizacja i prowadzenie zajęć z robotyki dla klas I-III oraz IV-VI. Zajęcia z robotyki będą polegały na budowaniu, konstruowaniu i programowaniu robotów, co wpływa na naukę kreatywnego i logicznego myślenia, pogłębia zdolności manualne, rozwija umiejętności matematyczne oraz fizyczne, ćwiczy pamięć, uczy pracy i współpracy w grupie, uczy cierpliwości i konsekwentnego dążenia do założonego celu, a także pokazuje zależności między poszczególnymi działaniami. Organizacja zajęć z robotyki jest odpowiedzią na potrzeby uczniów przejawiających deficyty w wyżej wymienionych obszarach. Zajęcia dla 2 grup - w każdej po 10 osób - będą odbywały się raz w tygodniu po 45 min. Łącznie w zajęciach weźmie udział 20 uczniów. Dla każdej grupy odbędą się 32 godziny lekcyjne zajęć na rok szkolny (32 tygodnie).
- 11) Zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze z języka angielskiego – celem zadania jest organizacja zajęć dydaktyczno-wyrównawczych dla uczniów przejawiających problemy z nauką oraz zaległości edukacyjne z języka angielskiego. Głównym celem zadania jest wyrównanie szans wśród uczniów w zakresie wiedzy i umiejętności z języka angielskiego. Zajęcia będą odbywały się w grupie 8 uczniów z klas IV-VI. Łącznie w zajęciach weźmie udział 8 uczniów. Zajęcia dla każdej grupy będą odbywały się raz w tygodniu i będą trwały 45 min. Dla każdej grupy odbędą się 32 godziny lekcyjne zajęć na rok szkolny (32 tygodnie).

Ponadto, w lipcu 2024 r. oraz w grudniu 2024 r. zostały złożone dwa kolejne projekty w ramach naborów: dla Priorytetu: FESL.06.00-Fundusze Europejskie dla edukacji, dla Działania: FESL.06.02 – Kształcenie ogólne oraz dla FESL.06.00-Fundusze Europejskie dla edukacji, dla Działania: FESL.06.01 – Edukacja przedszkolna. Oba projekty zakładają wdrożenie dodatkowych zajęć dla czeladzkich szkół i przedszkoli.

Projekt pn. „Droga do sukcesu” obejmuje swoim zakresem wybrane czeladzkie szkoły podstawowe. Całkowita wartość projektu to 850 149,37 zł, a wnioskowana kwota dofinansowania wynosi: 765 134, 43 zł. Realizację przedsięwzięcia zaplanowano w okresie od 2 czerwca 2025 roku do 30 czerwca 2026 roku.

Celem projektu jest podniesie jakości edukacji poprzez kompleksowe wsparcie 4 szkół podstawowych z terenu Miasta Czeladź, tj. uczniów z klas I-VIII i kadry, ukierunkowane na zajęcia dodatkowe rozwijające kompetencje kluczowe oraz zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze łagodzące trudności w nauce i wyrównujące deficyty w zakresie kompetencji kluczowych. Grupa docelowa to 611 uczniów; w SP nr 1 - 150 uczniów, w SP nr 3- 156 uczniów, w SP nr 4- 140 uczniów, w SP nr 7- 165 uczniów oraz 28 osób kadry pedagogicznej objętej obligatoryjnym szkoleniem.

W okresie realizacji projektu nastąpi rozwój kompetencji kluczowych u min. 550 uczniów kształcenia ogólnego, uczęszczających do ww. szkół podstawowych, których organem prowadzącym jest Miasto Czeladź, poprzez zajęcia dodatkowe i dydaktyczno-wyrównawcze. Wsparcie zaplanowane w projekcie polegać będzie na pozalekcyjnych zajęciach rozwijających i dydaktyczno-wyrównawczych: z matematyki, języka polskiego, języka angielskiego, języka niemieckiego, ekologiczno-przyrodniczych, świadomości i ekspresji kulturalnej,

przy użyciu sprzętu ICT zakupionego z projektu i programów multimedialnych wspierających cyfryzację edukacji, niezbędnych do prowadzenia i uatrakcyjnienia zajęć oraz wyposażenie placówek w meble szkolne, niezbędne do osiągnięcia celu projektu. Uzupełniająco, w każdej szkole, zaplanowano działania proekologiczne, z cyberbezpieczeństwa oraz upowszechniające postawy prozdrowotne i podnoszenie umiejętności i kompetencji kadry, w zakresie zapobiegania dyskryminacji przemocy rówieśniczej motywowanej uprzedzeniami i w zakresie procesu integracji uczniów.

Projekt pn. „Fabryka Przedszkolnych Talentów w Czeladzi” obejmuje swoim zakresem wszystkie czeladzkie przedszkola publiczne. Całkowita wartość projektu to 1 783 939,39 zł, a wnioskowana kwota dofinansowania wynosi 1 605 545,45 zł. Realizację przedsięwzięcia zaplanowano w okresie od 1 lipca 2025 roku do 30 czerwca 2027 roku.

Celem projektu jest wsparcie edukacji przedszkolnej, poprzez organizację zajęć dodatkowych dla dzieci, podniesienie kwalifikacji zawodowych, umiejętności i kompetencji kadry, wsparcie rodziców i opiekunów w ramach poradnictwa psychologicznego oraz zakup wyposażenia niezbędnego do realizacji celu projektu siedmiu przedszkoli publicznych, tj.: PP1, PP4, PP5, PP7, PP9, PP10 i PP11 w Czeladzi.

Projekt zakłada organizację zajęć dodatkowych wykraczających poza podstawę programową edukacji przedszkolnej, kształtujące świadomość ekologiczną, wspierające rozwój psychofizyczny dzieci, zajęcia ruchowe, wspomagające słuch i motorykę i komunikację językową, rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne, kompetencje w zakresie technologii i inżynierii, matematyczne, cyfrowe z preorientacją zawodową. W projekcie zaplanowano wsparcie dla rodziców i opiekunów dzieci poprzez konsultacje i poradnictwo psychologiczne w ramach spotkań indywidualnych. Podnoszenie umiejętności, kompetencji kadry, rodziców i opiekunów w zapobieganiu dyskryminacji i przemocy rówieśniczej oraz wsparcie dzieci ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi.

Planowane efekty:

- wsparcie edukacji przedszkolnej w ramach zajęć dodatkowych dla 850 dzieci;
- wsparcie dla rodziców i opiekunów w ramach poradnictwa psychologicznego dla 850 rodziców/-opiekunów;
- podniesienie kwalifikacji zawodowych, umiejętności i kompetencji kadry dla 21 osób;
- poniesienie kompetencji kadry 35 osób oraz 80 rodziców/-opiekunów, w zapobieganiu dyskryminacji i przemocy rówieśniczej;
- wyposażenie 7 przedszkolach publicznych w pomoce dydaktyczne i sprzęt niezbędny do realizacji celu projektu;
- poprawa dostępności architektonicznej w 7 przedszkolach publicznych.

Rozstrzygnięcie, w ramach obu naborów, zostało zaplanowane na marzec 2025 roku.

W odpowiedzi na pytanie, Dyrektorzy czeladzkich szkół podstawowych, pismem z dnia 13 grudnia 2024 roku odpowiedzieli: „Są pieniądze przeznaczone na dodatkowe zajęcia dla ósmoklasistów i zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze. W SP 2 i SP 5 dodatkowe zajęcia są finansowe ze środków pozyskanych w ramach projektu UE, a w pozostałych szkołach prowadzone są zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze i godziny do dyspozycji dyrektora z przedmiotów egzaminacyjnych.”

Dodatkowo, Regionalny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli „WOM” w Katowicach, przekazał swoje stanowisko: *„Zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze organizuje się w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej, za organizację oraz formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej odpowiada dyrektor, który może wystąpić do organu prowadzącego o takie zajęcia (przeznaczenie dodatkowych godzin na takie zajęcia). Nie po stronie organu prowadzącego, lecz dyrektora szkoły, pozostaje taka inicjatywa – rozporządzenie MEN z dnia 9 sierpnia 2019 w sprawie Zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach - § 4 ust. 1 i § 20 ust. 5 i 6.”*

Środki na doskonalenie zawodowe nauczycieli nie przewidują przeznaczenia ich dla uczniów czy rodziców. Odnosząc się do stwierdzenia Pań: *„nierealne jest zrealizowanie sugestii prowadzących szkolenia, aby w pierwszym semestrze zrealizować do końca podstawę programową, a w drugim analizować zadania egzaminacyjne — w praktyce można to zacząć miesiąc przed, bo realizacja podstawy programowej jest najważniejsza”* wyjaśnić należy, że planowanie realizacji programowej jest wyłącznym przywilejem nauczyciela. W związku z tym, ze strony prowadzących szkolenie była to tylko sugestia do tego planowania. Wymagania egzaminacyjne są częścią wymagań edukacyjnych (programowych) wynikających z podstawy programowej i skupienie się na wymaganiach egzaminacyjnych może nastąpić w okresie przedegzaminacyjnym. Sukces egzaminacyjny uczniów jest wprost uzależniony od właściwego i skutecznego planowania realizacji wymagań przez nauczycieli przedmiotów (kompetencje mają obowiązek ćwiczyć wszyscy nauczyciele).

Pytanie 9.

Dlaczego uczniowie klas VIII notorycznie zwalniani są np. na zawody sportowe, skoro koliduje to z przygotowaniem do egzaminu ósmoklasisty? (Uczniowie, których nie ma na lekcjach niestety nie mają w zwyczaju dowiadywać się, co było na lekcjach ani tym bardziej nadrabiać zaległości samemu. W niektórych szkołach jest to istotny czynnik wpływający na wynik egzaminu).

Odpowiedź:

Informuję, że system współzawodnictwa szkół, i planowanych w związku z tym zawodów sportowych, jest ustalony ze Śląskim Kuratorem Oświaty. Zawody odbywają się pod patronatem i o Puchar Śląskiego Kuratora Oświaty. Udział uczniów i ich osiągnięcia na szczeblach powiatowym i wojewódzkim premiuje uczniów dodatkowymi punktami w staraniu się o przyjęcie do wybranej przez takiego ucznia szkoły ponadpodstawowej. Wykaz wszystkich dyscyplin, za udział w których uczeń może otrzymać dodatkowe punkty, znajduje się na stronie internetowej Śląskiego Kuratora Oświaty a szkoły i nauczyciele wybierają uczniów do uczestnictwa głównie w nich. Udział oraz zwolnienie ucznia z innych zajęć lekcyjnych celem uczestniczenia w zawodach jest potwierdzone zgodą rodzica. Wzór zgody znajduje się w informatorze programowym Śląskiego Szkolnego Związku Sportowego.

Urząd Miasta Czeladź zwrócił się z prośbą o odpowiedź na powyższe pytanie do wszystkich nauczycieli wychowania fizycznego pracujących w szkołach podstawowych. Poniżej zamieszczono odpowiedzi udzielone przez nauczycieli poszczególnych szkół:

Szkoła Podstawowa nr 1

„Uczniowie z klas ósmych biorą udział w zawodach tylko i wyłącznie za zgodą rodzica/opiekuna prawnego. Jeżeli rodzic/opiekun prawny czy nauczyciel przedmiotu widzi, że uczeń w dniu zawodów ma ważny sprawdzian czy kartkówkę to pomimo jego chęci nie bierze on udziału w zawodach.

Nauczyciele w-f rezygnują z udziału w danych zawodach, jeśli nie mają wystarczająco dobrego składu, aby był sens w nich startować. Staramy się skupiać na tych zawodach, w których mamy szansę odnieść sukces w postaci awansu do kolejnego etapu rozgrywek.

Jednakże, postaramy się również zwracać większą uwagę na dopilnowanie uczniów biorących udział w zawodach, aby dowiadywali się jaki materiał był omawiany na lekcjach, na których byli nieobecni.

Ze sportowym pozdrowieniem, Nauczyciele w-f.”

Szkoła Podstawowa nr 2

Nauczyciel 1

„Uczniowie nie są zwalniani przeze mnie tylko jest to decyzja rodziców, którzy podpisują zgodę na udział w zawodach. Wielokrotnie uczniowie odmawiali udziału bez podawania przyczyny i nie jest to problem. Nie wiem jakie uczniowie mają zwyczaje i nie mam na nie wpływu. Zawsze przed zawodami pytam uczniów kto chce iść, jeżeli ktoś nie wyraża chęci to go nie zabieram.

Uczeń, który był na największej ilości zawodów z klas, w których uczeń uzyskał jeden z najlepszych wyników na egzaminie próbnym w swojej klasie, a pozostali osiągnęli również bardzo dobre i dobre wyniki. Ilość uczniów kl.8 na zawodach:

Uczeń 1 - 3 razy

Uczeń 2 - 1 raz

Uczeń 3 - 1 raz

Uczeń 4 - 1 raz

Uczeń 5 - 1 raz

Uczeń 6 - 1 raz”.

Nauczyciel 2

„1. Jakie podjęliście Państwo działania w niwelowaniu tego problemu?

Jeśli w dniu zawodów uczniowie mają planowany sprawdzian lub kartkówkę idę do nauczyciela i proszę o przełożenie pracy klasowej na inny dzień, lub o wyznaczenie dodatkowego terminu dla uczniów, którzy biorą udział w zawodach.

2. Dlaczego uczniowie klas VIII notorycznie zwalniani są np. na zawody sportowe, skoro koliduje to z przygotowaniem do egzaminu ósmoklasisty

Moi uczniowie nie są notorycznie zwalniani na zawody, nikogo nie biorę na siłę, zawsze pytam ucznia czy chce iść na zawody i czy rodzic się zgodzi. Jeśli uczeń chce i rodzic się zgodzi to umożliwiam uczniowi rozwijanie swoich zainteresowań i pasji sportowych.

Ilość zawodów, w których moi uczniowie brali udział w tym roku szkolnym:

Uczennica 1 - 6

Uczennica 2 - 3

Uczennica 3 - 2

Uczennica 4 - 1

Uczennica 5 - 1

Uczennica 6 - 1

Przed zawodami uczniowie idą na lekcje, staram się wychodzić na zawody jak najpóźniej.

3. Uczniowie, których nie ma na lekcjach niestety nie mają zwyczaju dowiadywać się ,co było na lekcjach ani tym bardziej nadrabiać zaległości samemu

Nie wiem jakie uczniowie mają zwyczaje, więc nie mogę się odnieść do tego zarzutu."

Nauczyciel 3

„Dziewczęta z klasy 8a w tym semestrze były: 6 razy na zawodach, czyli około co 2,5 tygodnia. Przy czym niektóre nie były ani razu, lub tylko 2 razy.”

Nauczyciel 4

„Uczniowie naszej szkoły odnoszą liczne sukcesy w zawodach na szczeblu miejskim, powiatowym, rejonowym, wojewódzkim. Powoduje to nagromadzenie dużej ilości zawodów sportowych, ponieważ zazwyczaj każdy szczebel zawodów organizowany jest osobno. Uczniowie klasy 8 reprezentują bardzo wysoki poziom sportowy więc najczęściej to oni są wybierani do reprezentowania szkoły, abyśmy mogli odnosić sukcesy.

Działania której podjąłem aby niwelować problem zwalniania:

- staramy się wychodzić na zawody jak najpóźniej się da, aby uczniowie w dniu zawodów byli na jak największej liczbie lekcji,
- rozmawiam z nauczycielami czy w dniu zawodów nie mają zaplanowanego sprawdzianu, kartkówki - jak jest możliwość to przekładamy,
- zawsze rozmawiam z uczniami oraz rodzicami czy chcą brać udział w zawodach - jeśli nie wyrażają zgody to nie bierzemy takiego ucznia na zawody.

Nie znam niestety zwyczaju uczniów co do nadrabiania zaległości po nieobecnościach, nie mam też na to wpływu.”

Szkoła Podstawowa nr 3

Nauczyciel 1 – „Uczniowie klasy 8b, brali dwukrotnie udział w zawodach (Memoriał lekkoatletyczny i zawody piłki nożnej - 3 chłopców) w bieżącym roku szkolnym.”

Nauczyciel 2 – „Uważam, że udział dziecka z klasy ósmej w zawodach jest związany z tym, że jest odpowiedzialny za nadrobienie zaległości. Inną kwestią jest sam udział, nie wydaje mi się żeby uczeń musiał brać udział w każdych zawodach sportowych. Zawodów jest bardzo dużo, ale kwestią jest aby każda szkoła i każdy nauczyciel rozeznał się w umiejętnościach swoich klas i wykorzystał je w zawodach sportowych gdzie mają największe szanse na sukces. Tutaj mogę powiedzieć szczerze, że niestety ale często udział

w zawodach jest nie poprzedzony analizą umiejętności uczniów lecz okazją do łatwego sukcesu (bo mało szkół, bo nikt nie bierze udziału itp.). Bez żadnych złośliwości, ale też Szkoła Sportowa rozliczna jest z sukcesów sportowych więc to wiąże się, aby brali udział w możliwie większej liczbie zawodów.”

Nauczyciel 3 – „Uczniowie klas ósmych jak i pozostali uczniowie naszej szkoły startują w zawodach zgodnie przyjętym kalendarzem SZS w Katowicach oraz kalendarzem MSZS w Czeladzi. Uczeń musi wykazywać chęć startu w zawodach z danej dyscypliny. To rodzic decyduje o tym, wyrażając pisemną zgodę czy dziecko wystartuje w zawodach sportowych czy nie wystartuje.”

Szkoła Podstawowa nr 4

Nauczyciel nr 1:

„Udział uczniów w zawodach sportowych jest dobrowolny. Uczniowie na bieżąco są zapoznawani z ofertą i harmonogramem zawodów sportowych, a o udziale ucznia w zawodach decydują rodzice po wyrażeniu przez ucznia zainteresowania, chęci udziału oraz możliwości wykazania się umiejętnościami sportowymi.

W bieżącym roku szkolnym uczniowie SP4 uczestniczyli pierwszy raz w zawodach sportowych w kategorii klas VIII (pierwszy rok w szkole są wszystkie klasy). Jako szkoła braliśmy udział w dwóch konkurencjach sportowych oraz dodatkowo w Śląskich Mistrzostwach w Rummikub organizowanych przez panią Fronczek. Uważam, że udział w tych zawodach nie miał wpływu na przygotowanie uczniów do egzaminu ósmoklasisty. Treści omawiane na lekcji uczniowie powinni uzupełnić w ustalonych z nauczycielami terminach, podczas godzin dostępności nauczycieli, a utrwalić w ramach pracy w warunkach domowych. Nie zawsze jednak wykazują takie postawy.

Warto nadmienić, iż uczniowie ostatniej klasy szkoły podstawowej dążą do uzyskania dodatkowych punktów wpisywanych na świadectwo ukończenia szkoły, mających wpływ na przebieg rekrutacji do szkoły średniej.”

Szkoła Podstawowa nr 5

Łączne stanowisko wszystkich nauczycieli: „Od początku roku szkolnego 2024/2025 uczniowie klas 8 naszej szkoły brali udział w zawodach sportowych sześciokrotnie. Tylko dwukrotnie uczniowie byli zwolnieni z całego dnia zajęć. W związku z tym uważamy, że nie jest to tak znacząca ilość w przekroju całego semestru, aby miała wpływ na efekt końcowy przygotowań do egzaminu ósmoklasisty. Jako świadomi nauczyciele uczulamy uczniów na nadrobienie zaległości związanych z opuszczeniem lekcji.

Monitorując sytuację, uczniowie którzy zazwyczaj reprezentują szkołę mają i tak lepsze rezultaty w nauce niż niektórzy rówieśnicy niebiorący udział w zawodach.

Jednocześnie uważamy, że rywalizacja sportowa ma pozytywny wpływ na rozwój fizyczny i psychiczny uczniów.”

Szkoła Podstawowa nr 7

Nauczyciel 1: „Postaram się zwrócić szczególną uwagę na uczniów, którzy są zwalniani na zawody, aby odrabiali zaległości z lekcji na których nie mogli uczestniczyć z powodu uczestnictwa na zawodach. Ze sportowym pozdrowieniem!”

W odpowiedzi na pytanie, Dyrektorzy czeladzkich szkół podstawowych, pismem z dnia 13 grudnia 2024 roku odpowiedzieli: „Uczniowie zwalniani są na zawody sportowe za zgodą rodzica. To on decyduje czy uczeń uczestniczy w lekcjach czy w zawodach”.

Ponadto Regionalny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli „WOM” w Katowicach, przekazał swoje stanowisko w sprawie: „Należałoby o to zapytać dyrektorów szkół. Przypominam, że za przygotowanie do egzaminu odpowiada szkoła, to szkoła (nauczyciele) powinna w takim przypadku zorganizować takie działania aby wyrównać braki uczniów spowodowane tym, iż uczniowie notorycznie zwalniani są np. na zawody sportowe.”

Pytanie 10.

Dlaczego UM i dyrektorzy porównują średnie procentowe, jeśli chodzi o wyniki egzaminów i wprowadzają tym samym niezdrową rywalizację między szkołami? Prowadzący szkolenia twierdzą (i trudno się z nimi nie zgodzić), że średnie procentowe są to najmniej istotne dane. Może zatem to Państwo dyrektorzy i przedstawiciele miasta powinni skorzystać z proponowanego (a właściwie narzuconego nauczycielom) szkolenia?

Odpowiedź:

W odpowiedzi na pytanie informuję, że pracownicy organu prowadzącego nie mogą uczestniczyć w szkoleniach finansowanych z pieniędzy przeznaczonych na doskonalenie nauczycieli, gdyż zatrudnieni są w Urzędzie Miasta, a nie w szkole i doskonalą się, zgodnie z ich zakresami czynności, w ramach szkoleń zaproponowanych im przez ich pracodawcę. Dyrektorzy czeladzkich szkół podstawowych, którzy również są nauczycielami przedmiotów egzaminacyjnych, biorą udział w przedmiotowym szkoleniu, a pozostali w innych formach doksztalcania, planowanych w ramach doskonalenia zawodowego nauczycieli.

Sama Pani Radna Ewa Fronczek, współautorka tych pytań, proponowała i zachęcała na Komisji Edukacji, Polityki Społecznej i Sportu 25 listopada 2024 r., do wyróżniania i nagradzania finansowo szkół, które miały najwyższe wyniki z egzaminów ósmoklasisty: „(...)Wróćmy do tego jak było iks lat temu jak były testy gimnazjalne i np. 7 powinna dostać bony na 5, 10 tysięcy dla najlepszej szkoły, która napisała testy ósmoklasisty, było kiedyś coś takiego. I proponuję, uważam, że była to fajna rzecz. Nagradzasz ludzi. (...)”

Odpowiedź na Pań pytanie możemy znaleźć również w pracy Jolanty Misztal „Analiza wyników egzaminów zewnętrznych jako warunek jakościowego rozwoju ucznia, nauczyciela i szkoły” (patrz całość https://www.pcdzn.edu.pl/wp-content/uploads/2017/05/grant_misztal.pdf). „(...) Wyniki egzaminów są oceną zewnętrzną określonych wymaganiami egzaminacyjnymi osiągnięć edukacyjnych uczniów. To ocena sumująca etapy kształcenia oraz informacja o efektach nauczania – uczenia się. Ocena zewnętrzna w postaci wyniku sprawdzianu/-egzaminu zewnętrznego, jest jednym ze wskaźników efektywności nauczania, celem i środkiem pracy nauczyciela i szkoły. Tak rozumiany wynik sprawdzianu/-egzaminu zewnętrznego, powinien pełnić ważne funkcje w życiu szkoły:

- informacyjną – informuje o określonych wymaganiami egzaminacyjnymi osiągnięciach uczniów i szkoły;
- diagnostyczną – stanowi jeden ze wskaźników efektywności kształcenia;
- prognostyczną – dostarcza wiedzy umożliwiającej prognozowanie i planowanie osiągnięć uczniów i szkoły;
- wartościującą – stanowi podstawę do wyrażania opinii i ocen o osiągnięciach uczniów, pracy nauczycieli i procesie kształcenia w szkole;
- motywującą – może być czynnikiem wyzwalającym większe zaangażowanie w pracę;

– korekcyjną – wnioski z analizy i interpretacji wyników sprawdzianu/egzaminów zewnętrznych winny być podstawą do modyfikowania i korygowania procesu kształcenia.

Wynik egzaminu stanowi zatem szansę rozwoju uczniów, nauczycieli i szkoły. Rzecz w tym, aby tę szansę wykorzystać. Z kolei zaangażowanie w proces analizy i interpretacji zespołów nauczycielskich, ich refleksja nad efektami nauczania – uczenia się, spowodowały zwiększenie odpowiedzialności za wyniki, a włączenie wyników egzaminów zewnętrznych do samooceny pracy szkoły służy niewątpliwie jej rozwojowi. Ponadto, analiza uwarunkowań kontekstowych uzyskiwanych wyników przyczynia się do lepszego poznania ucznia i jego środowiska oraz powoduje większe zainteresowanie uczniami mającymi trudności. Wyniki dostarczają wielu istotnych danych (w tym wyników arkusza, wyników w standardach, wyników poszczególnych zadań) nie tylko dla konkretnej szkoły i ucznia, ale także dla całego systemu oświaty, gdyż ich analiza pozwala odpowiedzieć na pytanie, w jakiej mierze szkoły wywiązują się ze zobowiązań wobec państwa, jak bardzo skuteczny jest ich proces dydaktyczny. To wymaganie jest też ważne dla organów prowadzących szkoły, gdyż jego spełnianie dostarcza informacji wyjściowych niezbędnych do kreowania strategii oświatowych. Wszystkie wymienione powyżej czynniki pomagają więc budować tak istotny dla egzaminów zewnętrznych prestiż społeczny.”

W odpowiedzi na pytanie, Dyrektorzy czeladzkich szkół podstawowych, pismem z dnia 13 grudnia 2024 roku odpowiedzieli: „Dyrektorzy biorą również udział w szkoleniach jako nauczyciele przedmiotów egzaminacyjnych, a porównania procentowe wynikają z danych publikowanych przez OKE CKE i inne instytucje”.

Ponadto, Regionalny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli „WOM” w Katowicach, przekazał swoje stanowisko w sprawie: „Średnie procentowe są jedną z miar prezentowanych przez OKE. Właśnie na zajęciach z analizy wyników nauczyciele zostali zapoznani z innymi miarami tendencji centralnej (mediana i modalna) oraz interpretacją wskaźników na skali staninowej. UM dysponuje wszystkimi tymi miarami w tym również analizą łatwości poszczególnych czynności. Mam nadzieję, że zgodnie z zasadami analizy wyników egzaminów ósmoklasisty szkoły w przyszłości będą przygotowywać pełne zestawienia danych, na podstawie których zgodnie z wymaganiami 8 Rozporządzenia w sprawie wymagań wobec szkół i placówek opracują programy poprawy efektów kształcenia uwzględniające działania poprawiające efektywność kształcenia, uwzględniające odpowiedzialność za te działania wśród wszystkich nauczycieli szkoły.”

Pytanie 11.

Na wyniki egzaminów ma wpływ wiele czynników zależnych tylko od organu prowadzącego. Są wśród nich:

- a) **liczebność klas (najwięcej uwagi można poświęcić uczniom w klasach do 15 uczniów...),**
- b) **opieka nad uczniami z opiniami i orzeczeniami (w jednej klasie bywa kilkoro uczniów z orzeczeniami przy jednym nauczycielu współorganizującym kształcenie),**
- c) **nauka uczniów pochodzących z Ukrainy. (brak obowiązkowych lekcji języka polskiego w oddziałach przygotowawczych zanim zostaną przyjęci do szkoły; wyniki egzaminów dzieci z Ukrainy nie liczą się do średnich, ale ich obecność w licznych klasach na proces dydaktyczny ma ogromny wpływ; uczenie się języka polskiego jest dla nich dobrowolne i mogą chodzić do szkoły bez podstawowej znajomości języka; ci, którzy nie pracują w szkole mogą sobie**

wyobrazić, jakie to rodzi problemy, jeśli chodzi o prowadzenie lekcji, dyscyplinę w klasie, itp., nauczyciele niestety borykają się z tymi problemami na co dzień).

Jakie są konkretne propozycje UM odnośnie zniwelowania wpływu powyższych czynników na wynik egzaminu?

Odpowiedź:

Zgodnie z ogólnodostępnymi badaniami nad podniesieniem wyników egzaminu ósmoklasisty, nacisk kładzie się na regularną naukę, regularne powtórki oraz właściwy materiał do powtórek. Wpływ na wynik egzaminu ósmoklasisty mają również predyspozycje indywidualne uczniów. Rezultat, jaki uczeń uzyskuje podczas egzaminu ósmoklasisty jest wypadkową wiedzy i umiejętności, które rozwijał w trakcie ośmioletniej nauki w szkole podstawowej. Zgodnie z czynnikami uzasadniającymi rezultaty egzaminów (http://www.oke.krakow.pl:60080/0737b408678ab10c2420ee8099592662c283b301/785e1de3-5542-3eb9-003adb1df8849759/tap2_gU5SoA_dec/Analizujemy%20wyniki%20%20egzamin__w%20w%20szko__ach.pdf; stan na dzień 18.12.2024 r.) po stronie szkoły zaliczyć należy sposób organizacji nauki oraz codzienną pracę z uczniami (dydaktykę).

W odniesieniu do stwierdzenia, że najwięcej uwagi można poświęcić uczniom w klasach do 15 uczniów, należy nadmienić, że zgodnie z obowiązującym w Polsce ustawodawstwem, liczbę uczniów poszczególnych klas określa rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli (t.j. Dz. U. 2023 poz. 2736). Oczywiście klasy mogłyby być mniej liczne, lecz należy brać również pod uwagę sposób finansowania zadań oświatowych oraz gospodarne zarządzanie finansami. Ustawodawca, określając liczbę uczniów danych klas, zdecydowanie analizował koszt jej utrzymania oraz możliwości pracy dydaktycznej przy danej liczbie uczniów.

W dalszej części odnosicie się Panie do opieki nad uczniami z opiniami i orzeczeniami „w jednej klasie bywa kilkoro uczniów z orzeczeniami przy jednym nauczycielu współorganizującym kształcenie”. Chciałbym zwrócić uwagę, że zgodnie z § 7 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (t.j. Dz. U. 2020 poz. 1309) „W przedszkolach ogólnodostępnych z oddziałami integracyjnymi, przedszkolach integracyjnych, szkołach ogólnodostępnych z oddziałami integracyjnymi i szkołach integracyjnych zatrudnia się dodatkowo nauczycieli posiadających kwalifikacje z zakresu pedagogiki specjalnej w celu współorganizowania kształcenia integracyjnego, z uwzględnieniem zaleceń zawartych w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego” ponadto „W przedszkolach ogólnodostępnych (...) szkołach ogólnodostępnych, w których kształceniem specjalnym są objęci uczniowie posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane ze względu na autyzm, w tym zespół Aspergera, lub niepełnosprawności sprzężone, zatrudnia się dodatkowo” nauczyciela współorganizującego kształcenie lub pomoc nauczyciela. Zgodnie z powyższym, nauczyciel współorganizujący proces kształcenia, może pracować w klasach integracyjnych lub w klasach, gdzie jeden lub więcej uczniów wymaga jego wsparcia. Nauczyciela wspomagającego zatrudnia się w szkole, a nie dla danego ucznia: „W oddziale, w którym są uczniowie z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego, wydanym z różnych przyczyn (np. jeden uczeń z zespołem Aspergera, a drugi z niepełnosprawnościami sprzężonymi) wsparcia może udzielać jeden nauczyciel współorganizujący, jeżeli w ten sposób zaspokojone

zostaną potrzeby uczniów” (<https://www.portaloswiatowy.pl/zatrudnianie-nauczycieli/dwoch-uczniow-z-orzeczeniem-ilu-nauczycieli-wspomagajacych-25179.html>; wg. stanu na dzień 18.12.2024 r.).

W odniesieniu do uczniów z Ukrainy, w Gminie Czeladź, nie są tworzone oddziały przygotowawcze, gdyż dyrektorzy szkół, zgodnie z przeprowadzonym rozeznaniem, nie wykazali takiego zapotrzebowania. Zgodnie z § 17 rozporządzenia MEN z dnia 23 sierpnia 2017 r. w sprawie kształcenia osób niebędących obywatelami polskimi oraz osób będących obywatelami polskimi, które pobierały naukę w szkołach funkcjonujących w systemach oświaty innych państw (t.j. Dz. U. 2023 poz. 2301) oraz obecnie zgodnie z § 11 ab ust. 1 rozporządzenia MEN z dnia 26 sierpnia 2024 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy (Dz. U. 2024 poz. 1302 z późn. zm.) dla uczniów przybywających z zagranicy, w celu umożliwienia poznania języka polskiego organizowana jest jego bezpłatna nauka w formie dodatkowych zajęć lekcyjnych. Zgodnie ze stanem na dzień 19.12.2024 r., w czeladzkich szkołach, w celu nauki dodatkowego języka polskiego dla uczniów z Ukrainy utworzonych jest 12 grup, do których uczęszcza 59 uczniów. Zgodnie z informacjami otrzymywanymi ze szkół, adaptacja uczniów z Ukrainy do warunków panujących w szkołach polskich, od początku odbywała się bardzo sprawnie. Dotychczas do urzędu nie wpłynęła ani jedna skarga lub zażalenie na zakłócanie procesu dydaktycznego przez uczniów obcokrajowców. Czeladzcy nauczyciele, od wybuchu konfliktu zbrojnego na Ukrainie, pomagają przybyłym dzieciom w asymilacji i jak najłatwiejszym zaadaptowaniu się do nowych warunków w jakich się znalazły. Ponadto, w szkołach zatrudnieni są specjaliści ułatwiający, przybyłym uczniom, przystosowanie się do nowej szkolnej rzeczywistości. Urząd Miasta także w tym zakresie postępuje zgodnie z wytycznymi MEN oraz obowiązującym ustawodawstwem. Do tej pory żaden nauczyciel nie zgłaszał problemów dotyczących realizacji podstawy programowej, wynikających z zakłócania lekcji przez dzieci z Ukrainy. Nauczyciele czeladzkich szkół posiadają odpowiednie kwalifikacje i umiejętności, które nie pozwalają na zaistnienie sytuacji opisanej w pytaniu.

Reasumując, Urząd Miasta działa zgodnie z obowiązującym ustawodawstwem. Liczba uczniów w poszczególnych klasach, zatrudnianie nauczycieli współorganizujących proces kształcenia lub pomocy nauczyciela oraz organizacja nauczania uczniów, którzy przybyli na terytorium Polski w związku z konfliktem zbrojnym na Ukrainie, organizowane są zgodnie z obowiązującymi regulacjami prawnymi.

Pytanie 12.

Może mają Państwo w UM jakąś propozycję, jak zmotywować do napisania czegokolwiek na egzaminie ósmoklasisty ucznia, który musi tylko przyjść na ten egzamin, żeby ukończyć szkołę podstawową, a jego wynik i tak nie wpłynie na to, czy dostanie się do szkoły ponadpodstawowej, bo niektóre szkoły i tak chętnie go przyjmą? Może jakiś program skierowany do tych właśnie uczniów? Uczniowie aspirujący do dobrych liceów — uczą się i ich wyniki są zadowalające, ale z roku na rok rośnie liczba osób, dla których wynik tego egzaminu nie ma najmniejszego znaczenia. Czy istnieje możliwość, aby zmienić program niektórych szkoleń tak, by zostały one skierowane do tych właśnie uczniów? (To byłaby może jakaś pomoc dla nauczycieli...).

Odpowiedź:

Motywowanie ucznia do „(...) *napisania czegokolwiek na egzaminie ósmoklasisty (...)*” leży w kompetencjach szkoły i jest to zadanie nauczyciela prowadzącego proces dydaktyczny i realizującego treści podstawy programowej, więc to nie Urząd Miejski powinien być adresatem tego pytania. **Nie ma możliwości zmiany programu szkoleń na takie, które adresowane byłyby do uczniów i finansowane ze środków na doskonalenie nauczycieli**, ponieważ to właśnie nauczycielom przysługuje dofinansowanie **ich** doskonalenia zawodowego, na które wyodrębnia się osobne środki w budżetach gminnych. Środki zabezpieczone są w budżetach szkół podstawowych, w dziale: 801 Edukacja i oświata, rozdziale: 80146 Doksztalcanie i doskonalenie zawodowe nauczycieli. Niezwykle ważnym jest fakt, że środki przeznaczone na doksztalcanie i doskonalenie zawodowe nauczycieli nie mogą być przeznaczone na inny cel, nawet jeśli nie zostały spożytkowane w całości w danym roku budżetowym. Są to bowiem środki tzw. „znaczone”, tj. mają one ścisłe, ustawowe przeznaczenie i nie mogą być wobec tego rozdysponowane na inne cele. Środki niewykorzystane wygasają z końcem roku budżetowego (art. 263 ust. 1 ustawy o finansach publicznych; t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1530 z późn. zm.).

Ze środków tych dofinansowuje się m.in. :

- 1) koszty udziału nauczycieli w seminariach, konferencjach, wykładach, warsztatach, szkoleniach, studiach podyplomowych oraz innych formach doskonalenia zawodowego nauczycieli prowadzonych odpowiednio przez placówki doskonalenia nauczycieli, szkoły wyższe oraz inne podmioty, których zadania statutowe obejmują doskonalenie zawodowe nauczycieli;
- 2) koszty udziału nauczycieli w formach kształcenia nauczycieli prowadzonych przez szkoły wyższe i placówki doskonalenia nauczycieli;
- 3) wspomaganie szkół oraz sieci współpracy i samokształcenia dla nauczycieli prowadzonych przez placówki doskonalenia nauczycieli, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, w tym poradnie specjalistyczne i biblioteki pedagogiczne;
- 4) koszty udziału nauczycieli w szkoleniach branżowych.

Szczegółowe zasady dofinansowania określa Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 sierpnia 2019 r. w sprawie dofinansowania doskonalenia zawodowego nauczycieli, szczegółowych celów szkolenia branżowego oraz trybu i warunków kierowania nauczycieli na szkolenia branżowe (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2628).

Dodatkowo w odpowiedzi na pytanie, Dyrektorzy czeladzkich szkół podstawowych, pismem z dnia 13 grudnia 2024 roku odpowiedzieli: *„Dyrektorzy szkół podstawowych nie mają wpływu na politykę oświatową szkół średnich i kryteria rekrutacji. Motywowanie uczniów do wytężonej i efektywnej pracy prowadzone jest systematycznie przez nauczycieli, specjalistów, doradców zawodowych. Jest to ich zadanie i kompetencja”*.

Ponadto, Regionalny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli „WOM” w Katowicach, przekazał swoje stanowisko w sprawie: *„Przygotowanie uczniów do egzaminu ósmoklasisty należy do zadań szkoły. To nie jest zadanie organu prowadzącego. Jeśli z analizy czynników indywidualnych, środowiskowych czy pedagogicznych – szkolnych wynika potrzeba motywowania uczniów to po pierwsze szkoła powinna takie zadania zaplanować w programie wychowawczo – profilaktycznym oraz wewnątrzszkolnym systemie doradztwa zawodowego, a jeśli szkoły uznają potrzebę wprowadzenia dodatkowego programu mającego na celu motywowanie uczniów*

to dyrektorzy mogą zgłosić takie zapotrzebowanie do UM wskazując konkretny program np. w ramach realizacji środowiskowych programów profilaktycznych.”

Pytanie 13.

Jakie środki finansowe przeznaczono na dodatkowe wynagrodzenia dla nauczycieli przedmiotów egzaminacyjnych w związku z narzuconym im cyklem szkoleń i czynności dodatkowych z niego wynikających? (Program szkoleń UM został wdrożony bez konsultacji, kiedy zostały już zatwierdzone WDN-y w szkołach, zatem uczestnictwo w kolejnych szkoleniach wykracza poza 40-godzinny tydzień pracy uczestników tych szkoleń). „Zwykle” obowiązki nauczycieli przedmiotów egzaminacyjnych są istotnie bardziej obciążające aniżeli pozostałych nauczycieli w szkole (egzamininy próbne, dłuższe wypowiedzi do sprawdzania, częstsze sprawdziany/kartkówki, szukanie ciekawych sposobów na przeprowadzenie lekcji, by zainteresować ucznia), a teraz mają poświęcać czas na dodatkowe kilkanaście godzin szkoleń, co do których sensowności mają dużo wątpliwości. Ponadto są oni w dalszym ciągu obarczani dodatkowymi obowiązkami, takimi jak: organizowanie imprez okolicznościowych, akademii, festynów, występów podczas uroczystości organizowanych przez UM, itp. Czy w związku z powyższym nauczyciele przedmiotów egzaminacyjnych otrzymają dodatkowe wynagrodzenie za dodatkową pracę?

Odpowiedź:

W odpowiedzi na Pań pytanie informuję, że za realizację zadań wymienionych w pytaniu nauczycielowi nie przysługuje odrębne wynagrodzenie.

Zgodnie z art. 42 ust 1 i 2 ustawy Karty Nauczyciela (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 986 z późn. zm.), czas pracy nauczyciela zatrudnionego w pełnym wymiarze zajęć nie może przekraczać 40 godzin na tydzień. Jest to sztywna tygodniowa norma czasu pracy. Norma ta ustalona jest dla nauczyciela zatrudnionego w pełnym wymiarze czasu pracy. Nauczyciela zatrudnionego w niższym wymiarze obowiązuje zatem norma wyliczona proporcjonalnie do wymiaru zatrudnienia. 40-godzinna tygodniowa norma czasu pracy, to 40 godzin zegarowych. W przepisach Karty Nauczyciela nie przewidziano natomiast normy dobowej.

Zgodnie z art. 128 § 1 Kodeksu pracy (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1465 z późn. zm.), czasem pracy jest czas, w którym pracownik pozostaje w dyspozycji pracodawcy w zakładzie pracy lub w innym miejscu wyznaczonym do wykonywania pracy. Ta definicja znajduje również zastosowanie względem nauczycieli. **W ramach tego czasu pracy oraz ustalonego wynagrodzenia** nauczyciel obowiązany jest realizować (art. 42 ust 1 i 2 ustawa Karta Nauczyciela; t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 986 z późn. zm.):

- 1) zajęcia dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze, prowadzone bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz;
- 2) inne zajęcia i czynności wynikające z zadań statutowych szkoły, w tym zajęcia opiekuńcze i wychowawcze uwzględniające potrzeby i zainteresowania uczniów;
- 3) zajęcia i czynności związane z przygotowaniem się do zajęć, samokształceniem i doskonaleniem zawodowym.

W odniesieniu do zapisu „inne zajęcia i czynności wynikające z zadań statutowych szkoły, w tym zajęcia opiekuńcze i wychowawcze uwzględniające potrzeby i zainteresowania uczniów (...)”, powyżej przytoczone

przepisy nie wyczerpują katalogu wszystkich zajęć, które mogą zostać zaliczone do innych zajęć i czynności wynikających z zadań statutowych szkoły. Zatem jakie zadania, w ramach tego zapisu, realizuje nauczyciel zależy od treści statutu: przewidzianych zajęć i czynności wynikających np. ze specyfiki szkoły, jej tradycji, podejmowanych aktywności. To właśnie statut określa katalog czynności i zajęć organizowanych w szkole.

Przykładowo mogą to być:

- czynności związane z pełnieniem funkcji w szkole np. opiekun samorządu szkolnego,
- przygotowanie uczniów do udziału w konkursach, zawodach i olimpiadach,
- udział szkoły w uroczystości lokalnej (wówczas nauczyciel sprawuje opiekę nad uczniami),
- przygotowanie uroczystości, akademii,
- udział w pracach szkolnych zespołów nauczycielskich,
- organizacja wycieczek dla uczniów itp.

Za realizację tych zadań nauczycielowi nie przysługuje odrębne wynagrodzenie. Co istotne, to rada pedagogiczna opiniuje m.in. na początku każdego roku szkolnego, w ramach jej kompetencji ustawowych – zgodnie z art. 70 ust. 2 pkt 4 ustawy Prawo oświatowe (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 737 z późn. zm.) - propozycje dyrektora szkoły lub placówki w sprawach przydziału nauczycielom stałych prac i zajęć w ramach wynagrodzenia zasadniczego oraz dodatkowo płatnych zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych. Dyrektor, przedstawiając radzie pedagogicznej swoje propozycje, zwraca się każdorazowo do niej o zajęcie stanowiska w tej sprawie. Zarówno propozycje dyrektora jak i opinia rady pedagogicznej są zapisane w protokole z zebrania. Podpisy nauczycieli złożone pod protokołem, a następnie przyjęcie dokumentu, zgodnie z ustaloną w regulaminie procedurą, oznaczają, że nauczyciele znają i akceptują przydzielone im zadania.

Dodatkowo, art. 6 Karty Nauczyciela (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 986 z późn. zm.), określa obowiązki nauczyciela:

„Nauczyciel obowiązany jest:

- 1) rzetelnie realizować zadania związane z powierzonym mu stanowiskiem oraz podstawowymi funkcjami szkoły: dydaktyczną, wychowawczą i opiekuńczą, w tym zadania związane z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom w czasie zajęć organizowanych przez szkołę;*
- 2) wspierać każdego ucznia w jego rozwoju;*
- 3) dążyć do pełni własnego rozwoju osobowego;*
- 3a) doskonalić się zawodowo, zgodnie z potrzebami szkoły;*
- 4) kształcić i wychowywać młodzież w umiłowaniu Ojczyzny, w poszanowaniu Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, w atmosferze wolności sumienia i szacunku dla każdego człowieka;*
- 5) dbać o kształtowanie u uczniów postaw moralnych i obywatelskich zgodnie z ideą demokracji, pokoju i przyjaźni między ludźmi różnych narodów, ras i światopoglądów.”*

Opisane przez Panie obowiązki, w tym obowiązki nauczycieli przedmiotów egzaminacyjnych, wynikają właśnie z zapisów ww. przepisu. Ponadto, art. 6a Karty Nauczyciela (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 986 z późn. zm.) oraz rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 25 sierpnia 2022 roku w sprawie oceny pracy nauczycieli (Dz. U. z 2022 r. poz. 1822) określają obowiązkowe i dodatkowe kryteria oceny pracy nauczyciela, na podstawie których nauczyciele są oceniani. Kryteria te uwzględniają również obowiązki wszystkich

nauczycieli, ponieważ wszyscy nauczyciele odpowiadają za wyniki realizacji podstawy programowej – wymagań edukacyjnych i egzaminacyjnych.

Jednym z podstawowych zadań nauczyciela jest realizacja podstawy programowej, co przygotowuje ucznia do zdawania egzaminu ósmoklasisty. Zadanie realizowane jest w ramach art. 42 ust. 1, 2 i 2f Karty Nauczyciela (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 986 z późn. zm.).

W odpowiedzi na pytanie, Dyrektorzy czeladzkich szkół podstawowych, pismem z dnia 13 grudnia 2024 roku odpowiedzieli: „Dyrektorzy korzystają z systemu motywacyjnego, wynagradzają nauczycieli zwiększając dodatek motywacyjny za efekty ich pracy m. in. wysokie wyniki E8 i inne osiągnięcia”.

Zastępca Burmistrza
ds. Społecznych

mgr Andrzej Mentel

Otrzymują:

1. Pani Barbara Wszolek;
2. Pani Ewa Fronczek;
3. a/a